

**YEREL HALKIN SPOR ETKİNLİKLERİNE
YÖNELİMİNİN SPOR TURİZMİNE DESTEĞİ VE
SPOR TURİZMİNİN TOPLUMA OLAN ETKİLERİ**

Yüksek Lisans Tezi

Osman Göktuğ KOÇAK

ESKİŞEHİR,2023

**YEREL HALKIN SPOR ETKİNLİKLERİNE YÖNELİMİNİN SPOR
TURİZMİNE DESTEĞİ VE SPOR TURİZMİNİN TOPLUMA OLAN
ETKİLERİ**

OSMAN GÖKTUĞ KOÇAK

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Rekreasyon Anabilim Dalı

Spor Yönetimi ve Rekreasyon Bilim Dalı

Danışman: Doç. Dr. Mert ERKAN

Eskişehir

Eskişehir Teknik Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü

Haziran, 2023

JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI

Osman Göktuğ Koçak'ın "Yerel Halkın Spor Etkinliklerine Yöneliminin Spor Turizmine Desteği ve Spor Turizminin Topluma Olan Etkileri" başlıklı tezi 23/06/2023 tarihinde aşağıdaki jüri tarafından değerlendirilerek "Eskişehir Teknik Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca, Spor Yönetimi ve Rekreasyon Anabilim dalında Yüksek Lisans olarak kabul edilmiştir.

<u>Jüri Üyeleri</u>	<u>Unvanı Adı Soyadı</u>	<u>İmza</u>
Üye :	Prof. Dr. Hayrettin GÜMÜŞDAĞ	
Üye :	Doç. Dr. Mert ERKAN	
Üye :	Dr. Öğr. Üyesi Türkan Nihan SABIRLI	

Prof. Dr. Semra KURAMA

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürü

23/06/2023

DANIşMAN ONAYI

Danişmanlığını yürüttüğüm Spor Yönetimi ve Rekreasyon Anabilim dalı ğrencisi Osman Göktuğ KOÇAK'ın ,“Yerel Halkın Spor Etkinliklerine Yöneliminin Spor Turizmine Desteği ve Spor Turizminin Topluma Olan Etkileri.” başlıklı tez çalışmasını tamamlamıştır. Hazırlamış olduğu tez tarafımca incelenmiş ve ğrencinintez savunma sınavına alınması bilimsel ve etik açıdan uygun grlmştır.

Tez Danişmanı

Doç. Dr. Mert ERKAN

ÖZET

“YEREL HALKIN SPOR ETKİNLİKLERİNE YÖNELİMİNİN SPOR TURİZMİNE DESTEĞİ VE SPOR TURİZMİNİN TOPLUMA OLAN ETKİLERİ”

Osman Göktuğ KOÇAK

Spor Yönetimi ve Rekreasyon

Anabilim Dalı

Rekreasyon Bilim Dalı

Eskişehir Teknik Üniversitesi

Lisansüstü Eğitim Enstitüsü,

Haziran, 2023

Danışman: Doç.Dr. Mert ERKAN

Son yıllarda dünya genelinde spor turizmi ya da spor ile ilgili turizm türlerinin çok önemli ölçüde gelişme gösterdiği uzmanlar tarafından belirtilmektedir. Spor turizmi konusundaki çalışmalar bu alanda birbirinden farklı birçok pazarın bulunduğunu ortaya koymuştur. Dolayısıyla bu araştırma, 18-33 yaş aralığındaki (n=1140) Eskişehir, Ankara ve İzmir illerinde yaşayan yerel halkına, spor turizminin etkilerinin ve toplumsal verilen desteğin yerel halkın spora yönelimleri üzerindeki etkisine ilişkin bölge sakinlerinin algı düzeylerinin ölçülmesi amacıyla hizmet etmesi ve alan yazına yol gösterici bir çalışma olması amacıyla bu iki değişken arasındaki ilişkiyi incelemektir. Çalışmada kullanılan veri toplama araçları; Araştırmacıların demografik bilgilerini içeren “Kişisel Bilgi Formu”, (Erkan ve Koçak,2023) tarafından Türkçeye uyarlanan “Spor Turizminin Toplum Üzerindeki Etkisine İlişkin Bölge Sakinlerinin Algısı ve Desteği Ölçeği”, (Çevik, vd., 2018) tarafından Türkçeye uyarlanan Spor Etkinliklerine Yönelim Ölçeği” ölçme araçlarından yararlanılmıştır. Araştırma verileri yüz yüze olarak kolayda örnekleme yönteminden yararlanılarak toplanmış ve elde edilen veriler SPSS programında düzenlendikten sonra ilgili analizler gerçekleştirilmiştir. Bireylerin demografik özelliklerini belirlemek amacıyla tanımlayıcı istatistikler kullanılmıştır. Aralarındaki ilişkiyi incelemek için korelasyon analizi, etkiyi belirlemek için regresyon analizi kullanılmıştır. Araştırmanın bulguları göz önüne alındığında spor turizminin etkilerinin kadınların spora yönelim düzeylerini pozitif bir şekilde arttırdığı görülmektedir. Bunun yanı sıra halkın spora yönelimlerinin spor turizmini üzerindeki etkisine ilişkin bölge sakinlerinin algısı ve desteği arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Çıkan ilişkilerden yola çıkarak yerel yönetimlerin ve büyük spor organizatörlerinin bu etkileri göz ardı etmeden yapacakları organizasyonları planlamaları hem o organizasyonun yapıldığı destinasyona hem de orada bulunana yerel halka olumlu etkilere neden olacağı yapılan çalışmada karşımıza çıkmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Spor Turizmi, Ekonomi, Spora Yönelim, Rekreasyon

ABSTRACT

“THE SUPPORT OF LOCAL RESIDENTS' ORIENTATION TOWARDS SPORTS EVENTS AND THE EFFECTS OF SPORTS TOURISM ON SOCIETY”

Osman Göktuğ KOÇAK

Department Sports Management and Recreation

Recreation Department

Eskisehir Technical University

Graduate Education Institute,

June, 2023

Advisor: Doç. Dr. Mert ERKAN

Experts state that sports tourism or sports-related tourism types have developed significantly around the world in recent years. Studies on sports tourism have revealed that there are many different markets in this field. Therefore, this research aims to measure the perception levels of the local people living in Eskişehir, Ankara and İzmir provinces between the ages of 18-33 (n=1140) regarding the effects of sports tourism and the impact of social support on the local people's orientation towards sports and to contribute to the literature. The aim of this study is to examine the relationship between these two variables in order to be a demonstrative study. Data collection tools used in the study; "Personal Information Form" containing the demographic information of the researchers, "Perception and Support Scale of Local Residents Regarding the Impact of Sports Tourism on Society" adapted to Turkish by (Erkan and Koçak, 2023), Orientation to Sports Activities adapted to Turkish by (Çevik, et al., 2018) Scale” measurement tools were used. Research data were collected face to face using the convenience sampling method, and the relevant analyzes were carried out after the data obtained was organized in the SPSS program. Descriptive statistics were used to determine the demographic characteristics of individuals. Correlation analysis was used to examine the relationship between them, and regression analysis was used to determine the effect. Considering the findings of the research, it is seen that the effects of sports tourism positively increase women's sports orientation levels. In addition, a significant relationship was determined between the perception and support of the local residents regarding the impact of the public's orientation towards sports on sports tourism. Based on the relationships that emerge, it appears in the study that local governments and major sports organizers planning their organizations without ignoring these effects will have positive effects on both the destination where that organization is held and the local people there.

Keywords: Sports Tourism, Economy, Sports Orientation, Recreation

TEŞEKKÜR

Hayata ve eğitim sürecimin başlangıcından bitimine kadar beni her koşulda destekleyen ilk öğretmenim olan ,her türlü zorluğa göğüs geren beni bu yaşa getiren en iyi arkadaşım, ve yol gösterici ışığım olan annem **Arzu BARAK’a**, hayatımın her aşmasında beni destekleyen ve yanımda olan sadece eğitim öğretim hayatımda değil özel hayatımda da bana yol gösteren ve her almış olduğum kararda arkamda duran deneyim ve birikimleri ile lisans ve yüksek lisans eğitimime başlamama vesile olan danışman hocam **Doç. Dr. Mert ERKAN’a** en içten dileklerle teşekkürlerimi sunar Doçentlik unvanının hayırlı olmasını dilerim.

Lisans eğitimimden yüksek lisans sürecim boyunca yanımda olan ve tezimde jüri edip beni yalnız bırakmayan **Dr. Öğretim Üyesi Türkan NİHAN SABIRLI’ya** sonsuz teşekkürlerimi sunarım

Yüksek lisans dönemim boyunca yapmış olduğum yayın ve bildirilerimde bana yardımcı olan ve desteklerini esirgemeyen ve beni kırmayıp tezimde jüri olmayı kabul eden **Prof. Dr. Hayrettin GÜMÜŞDAĞ’a** sonsuz teşekkürlerimi sunarım

Osman Göktuğ KOÇAK

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Bu tezin bana ait, özgün bir çalışma olduğunu; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarında bilimsel etik ve kurallara uygun davrandığımı; bu çalışma kapsamında elde edilen tüm veri ve bilgiler için kaynak gösterdiğimi ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi; bu çalışmanın Eskişehir Teknik Üniversitesi tarafından kullanılan “bilimsel intihal tespit programıyla tarandığını ve hiçbir şekilde “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda, çalışmamla ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçları kabul ettiğimi bildiririm.

Osman Göktuğ KOÇAK

İÇİNDEKİLER

BAŞLIK SAYFASI	I
JÜRİ VE ENSTİTÜ ONAYI.....	II
DANIŞMAN ONAYI	III
ÖZET.....	IV
ABSTRACT	VI
TEŞEKKÜR.....	VII
ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ	VIII
İÇİNDEKİLER.....	IX
TABLolar DİZİNİ	XII
ŞEKİLLER DİZİNİ	XIII
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ.....	XIV
1. GİRİŞ	1
2. LİTERATÜR.....	4
2.1. Spor Kavramı ve Spor ile İlgili Genel Bilgiler	4
2.2. Sporun Tarihsel Gelişim	4
2.3. Sporun Amacı ve Önemi.....	5
3. TURİZMİN TANIMI.....	7
3.1. Turizmin Önemi	7
3.2. Turizm Çeşitleri.....	10
3.2.1. KATILIMCI SAYISINA GÖRE TURİZM ÇEŞİTLERİ	11
3.2.1.1. Bireysel	11
3.2.1.2. KitleseL	11
3.2.1.3. Grup.....	11
3.3. AMACINA GÖRE TURİZM ÇEŞİTLERİ	11
3.3.1. Sağlık Turizmi.....	12
3.3.2. Kongre Turizmi	13
3.3.3. Yat Turizmi.....	14
3.3.4. Spor Turizmi	15

3.3.5. <i>Yayla Turizmi</i>	15
3.3.6. Mağara Turizmi	16
3.3.7. Havalı Balon Turizmi.....	16
3.3.8. Kış Turizmi	17
3.4. İnsanları Turizm Faaliyetlerine Çeken Faktörler	19
3.4.1. Eğlence ve Hoşça Vakit Geçirmek.....	19
3.4.2. Sağlık	20
3.4.3. Spor.....	20
4. SPOR VE TURİZM	21
4.1. Spor Turizminin Tarihçesi.....	21
4.2. Spor Turizmi Çeşitleri.....	22
4.2.1. Aktif Spor Turizmi.....	22
4.2.2. Nostalji Spor Turizmi	22
4.2.3. Olay Tabanlı Spor Turizmi	23
4.3. Spor Turizminin Etkileri.....	23
4.3.1. Spor Turizminin Ekonomik Etkileri	23
4.3.2. Spor Turizminin Çevresel Etkileri	24
4.3.3. Spor Turizminin Sosyo-Kültürel Etkileri	24
4.3.4. Spor Turizminin Sağlığa Yönelik Etkileri.....	25
4.4. Dünyada Spor Turizminin Önemi	26
4.4.1. Türkiyede Spor Turizminin Önemi.....	27
5. TOPLUMSAL DESTEK	28
6. YÖNTEM	29
6.1. Araştırmanın Amacı.....	29
6.2. Çalışmanın Modeli.....	29
6.3. Evren ve Örneklem.....	29
6.4. Veri Toplama Araçları	30
6.5. Veri Analizi	30
7. BULGULAR.....	32
7.1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre Frekans Analizi.....	32
7.2. Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre T-testi Analizi.....	33
7.3. Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre Anova Analizleri.....	34

7.4. Kullanılan Ölçekler Arası Pearson Kolerasyon Analizi	42
8. TARTIŞMA VE SONUÇ	44
KAYNAKÇA.....	50
EKLER	
ÖZGEÇMİŞ	

TABLÖLAR DİZİNİ

Sayfa

Tablo 1. Anket katılımı olarak Cinsiyet düzeyi frekans tablosu.	32
Tablo 2. Anket katılımı olarak Medeni Durum düzeyi frekans tablosu.	32
Tablo 3. Anket katılımı olarak Yaş düzeyi frekans tablosu.	32
Tablo 4. Anket katılımı olarak Eğitim düzeyi frekans tablosu.	33
Tablo 5. Anket katılımı olarak Gelir düzeyi frekans tablosu.	33
Tablo 6. Cinsiyet değişkeni T testi tablosu.	33
Tablo 7. Cinsiyet değişkenine göre Anova Testi Sonuçları.	34
Tablo 8. Medeni Durum değişkenine göre Anova Testi Sonuçları.	35
Tablo 9. Yaş değişkenine göre Anova Testi Sonuçları.	37
Tablo 10. Eğitim Durumu değişkenine göre Anova Testi Sonuçları.	39
Tablo 11. Gelir Durumu değişkenine göre Anova Testi Sonuçları.	41
Tablo 12. Spor Turizminin Toplum Üzerindeki Etkisine İlişkin Bölge Sakinlerinin Algısı ve Desteği ölçeği ile Spor Etkinliklerine Yönelim Ölçeği Arasındaki İlişkiyi Açıklayan Pearson Kolerasyon Analizi.	42
Tablo 13. Ayrıntılı Korelasyon İlişki Düzeyi Tablosu.	43

ŞEKİLLER DİZİNİ

Sayfa

Şekil 1. Bireylerin Spor ve Boş Zaman Aktivitesi Yapma Nedenleri (Akın,2018)	6
Şekil 2. Turizmin İşlevleri (Usta, 2009)	8
Şekil 3. Amacına Göre Turizm Çeşitleri	12
Şekil 4. İnsanların Turizm Faaliyetlerine Katılmak İstemelerindeki Etkenler	19

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

TDK	: Türk Dil Kurumu
IOC	: Uluslararası Olimpiyat Komitesi
UNWT	: Dünya Turizm Örgütü
TURSAB	: Türkiye Seyahat Acentaları Birliği
UEFA	: Avrupa Futbol Federasyonları Birliği
FIFA	: Uluslararası Futbol Federasyonları Birliği
SPSS	: Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı

1. GİRİŞ

Bir bölgenin gelişmesinde spor organizasyonlarının rolü büyüktür. Spor organizasyonlarında teknolojiye olabildiğince faydalanılırken bölgede yaşayan yerel halkın sosyalleşmesi, spora olan ilgi ve alakanın artması, spor organizasyonlarına olan tutumlarının olumlu yönde değiştiği tespit edilmiştir. Ayrıca spor organizasyonları spor endüstrisinde önemli bir yer tutmaktadır. Spor organizasyonlarının yapılacağı bölgede ekonomik kalkınma, altyapı, ulaşım, çevre düzenlenmesi, park ve bahçe, konaklama ve oyun alanları gibi şehrin yaşanabilirliği üzerine bir dizi etkisi olduğu söylenebilir (Can ve Değirmen, 2017). Organizasyonların yapılacağı şehirde konaklama, hizmet, turizm ve inşaat gibi sektörlerin hareketlenmesi, şehre maddi kaynakların yardımının yapılması, ilaveten bölgenin altyapı sorunlarının azaltılması, yaşam standartlarının yükselmesi ve toplumsal, sanatsal ve kültürel etkinliklerin iyileşmesi hedeflenmektedir (Karaca, 2012). Uluslararası spor organizasyonları özellikle turizme ciddi katkı sağlamaktadır. Kendine özgü spor etkinliklerini yerinde izlemek için seyahat eden topluluklar ev sahibi şehre sosyal ve ekonomik faydalar sağlamaktadır (Funk, v.d., 2008). Global, ulusal veya bölgesel olarak spor organizasyonları ülkeler ve bölgeler nezdinde rekabeti canlı tutmakta ve demografik, kültürel, ekonomik, sosyal etkileşimleri mümkün kılmaktadır (Can ve Değirmen, 2017). Sportif organizasyonlarda, uluslararası ve ulusal düzeyde halk kitlesinin üzerinde spor organizasyonlarına yönelik tutumlarının değişmesinde rol oynamaktadır. Ülke içinde iç turizm canlandırmasında etkili rol oynamaktadır (Gül, 2019). Spor organizasyonlarının birçok açıdan fayda sağlamasının yanında, ülkelerin pozitif imaj yaratabilmesine ve dünya çapında tanıtımlarını yapabilmesine yönelik fırsatlar da sağlamaktadır (Akdağ v.d., 2015). Spor insanları sağlıklı kılma görevi dışında kitleleri bir araya getirme, eğlendirme ve daha aktif bir yaşam sürmelerine katkı sağlayan bir aktivite olarak değerlendirilmektedir. Kültür ise bir toplumun geçmişten günümüze gelen örf ve adetlerini, yaşam tarzlarını, sanat eserlerini ve davranışlarını inceleyen bir kavram olarak değerlendirilmektedir. Her iki kavramda da benzerlikler mevcuttur insanların eğlenmesine, meraklarının giderilmesine, kendilerini gerçekleştirmelerine olanak sağlayan ve bir tur acentesi, gruplar vasıtasıyla ya da bireysel olarak o ortamı deneyimlemek istemelerine sebep olacak birçok faktörü içermektedir. Gelişen spor organizasyonları, kullanılan teknolojiler, yeni yapılan müzeler ve yenilenip tadile edilen tarihi spor alanları

insanların dikkatini çekmekte ve odak noktası haline gelmesine sebep olmaktadır. Bu sebeple spor ve kültür faaliyetleri turizm sektörünü ayakta tutan önemli yapı taşlarını oluşturur. Bu kavramlara spor faaliyetlerinin devamlılığı ve kültür gezilerinin, ülkelerin kendine has güzelliklerinin keşfi de eklenince bu ayrılmaz iki kavram turizmi canlandıran temel yapı taşları olduğu daha da gerçeklik kazanır. Herhangi bir faaliyet yapılmaya karar verildiğinde yapılması düşünülen faaliyetin yayılması ve reklamının yapılması gerekmektedir. Bu duyuru ve reklamlar geçmişten günümüze afiş, gazete, dergi, reklam panoları, radyo ve televizyon gibi kitle iletişim araçları vasıtası aracılığı ile yapılmaktadır. Günümüzde gelişen ve hız kazanan internet ortamı reklam ve duyuruların bu kanala kaymasına sebep olmuştur. Neredeyse işletmelerin tamamı internet ortamından kolay, ucuz ve sürdürülebilir bir şekilde reklam ve duyuru yapmaktadır. Bu kanalın işletmeler ve tüketiciler açısından çift yönlü iletişim, kişilere kolay ulaşılabilirlik, daha hızlı ve zahmetsiz bir şekilde bilgi alma ve özellikle işletmeler için en önemlisi değerlendirme ve memnuniyet konusunda verilere daha kolay bir şekilde ulaşmak gibi pek çok faydası bulunmaktadır. Gelen turistler ile yerel halkın iletişimi o destinasyon için yeni iş kolları ve bir kültür alışverişi sağlaması açısından ise spor turizmi oldukça önemli bir görevi üstlenmektedir. Ülkemizde spor organizasyonlarının öneminin fark edilmesiyle birlikte, ülke ve şehir düzeyinde spor etkinliklerine karşı bir ilgi artışı gözlenmiş, bu etkinliklere ev sahipliği yapabilmek adına yatırımlar ve girişimler hızlanmıştır. Sosyo-kültürel olarak ise spor organizasyonunun yapıldığı şehirde spora yönelik yerel ilginin ve katılım sayısının artması, bölgesel özellikleri güçlendirmesi, ülke halkının kenetlenmesi, sosyal iletişim artması, şehrin ve ülkenin global çapta kendini ve kültürel değerlerini tanıtabilmesi gibi birçok olumlu etkisi olduğu söylenebilir. Bu etkilerin yanında yeni imkanların yaratılması, spor tesisleri ve konaklama alanlarının inşası, yenilenmesi ve yeniden yapılandırılması, şehrin görünüşünde imajına yönelik olumlu değişiklikler, ulaşımında iyileştirme, yeni ticaret ve eğlence alanlarının kurulması gibi fırsatlar yaratmaktadır (Arslan, 2020). Spor organizasyonları birtakım önceden hedeflenmiş amaçlara ulaşabilmek için düzenlenmektedir. Spor organizasyonlarının hedef ve amacı sporun dünya çapında dostluk, barış ve kardeşlik ilkeleri doğrultusunda, farklı ülke ve farklı zamanlarda şehire verilmesi ve ülkelerde düzenlenmesi, ülke ve kulüp sporcularının eşit durumlarda yarışmasını, derece yapan sporcuların ve spor insanlarının ödüllendirilip yetiştirilmesi, farklı spor branşlarının kitlelere tanıtılması ve yaygınlaştırılması olarak

görülmektedir (Demirci, 1986). Yapılan çalışma ile de, yerel halkın spora yönelimlerinin spor turizmini üzerindeki etkisine ilişkin bölge sakinlerinin algı düzeylerinin ölçülmesi amacına hizmet etmesi ve alanyazına yol gösterici bir çalışma olması amacıyla yürütülmektedir. Sonuç olarak, bölge halkının spor turizminin gelişimine yönelik destekleyici eğilimlerini ortaya çıkarmayı amaçladıkları gibi aynı zamanda spor turizminin gelişimini desteklemeyi hedeflemektedirler. Bu doğrultuda, araştırmacılar, bölge sakinlerinin spor turizmine yönelik algıları hakkında bilgi sağlayarak, spor turizminin gelişiminin desteklenmesini amaçlamaktadır. Bu sayede, bölge halkının spor turizmine olan ilgisi ve katkıları artırılarak, spor turizminin bölgede daha da gelişmesi ve sürdürülebilir olması hedeflenmektedir.

2. LİTERATÜR

2.1. Spor Kavramı ve Spor ile İlgili Genel Bilgiler

Geçmişten bugüne insanların bilinçli olmadan yaptığı spor, bireylerin fiziksel ve ruhsal iyileşmesine ve formda olmasına yardımcı olan bir tekniktir. Spor, vücudun eğitilmesindeki faaliyetleri sınıflandırır ve profesyonel olarak yapıldığında hareket kabiliyetinin yüksek olmasını ve zihinsel olarak iyi hissetmeyi gerektiren yarışmaları ve belirli ilkeleri olan bir etkinliktir. Sporun temel amacı galip gelmek ve rekabet etmektir (Aracı, 1999).

Aynı zamanda, spor sosyal bir durum ve olay olarak başlar ve adrenalin dolu bir ortamda oyun oynamak ve rekabet etmek aracılığıyla stresten uzaklaşmayı ve rahatlamayı sağlar. Rekabet ortamında ise üst düzeyde mücadele gerektiren hamlelerin yapıldığı ve kasların yoğun olarak çalıştırıldığı bir süreçtir. Spor, profesyonel olarak uğraşanların yarışmasına ve galip gelmesine ek olarak, izleyen kişilerin sosyal açıdan gelişmesine katkı sağlayan, eğlenceli ve aynı zamanda teknik bilgileri içeren bir etkinlik olarak ifade edilebilir (Taşcıoğlu, 2000).

"Günümüzde teknolojinin gelişmesi ve buna bağlı olarak teknolojik ürünlerin artış göstermesi, sporla ilgili reklam, tanıtım ve sponsorluk faaliyetlerinde teknolojinin tüm imkanlarının kullanılmasına olanak sağlamaktadır. Bu da insanların ilgisini çekmeyi ve müşteriler için eğlendirici, şirket sahipleri için ise yüksek gelir getiren bir faaliyet olmayı sağlamaktadır. Bu sebeple büyük şirketler sporu iletişim aracı olarak kullanarak sporun küresel etkisini artırmaktadır. Ayrıca gelişmiş ülkelerdeki azalan çalışma saatleri ve bireylerin bilinçli bir şekilde zaman geçirmek istemeleri, sporun popülerlik kazanmasına katkıda bulunmuştur. Sporun hem bedensel olarak sağlıklı kalmayı hem de kolay ulaşılabilir olmasını göz önünde bulundurarak, insanların serbest zamanlarında tercih ettikleri bir aktivite haline gelmiştir" (Erkan, v.d., 2022).

2.2. Sporun Tarihsel Gelişim

"Dünya'da spor olayları açısından tarihe damgasını vuran Antik Olimpiyatlar M.Ö. 776 ve M.S. 393 yılları arasında gerçekleştirilmiştir. Ancak, antik çağdaki spor etkinliklerinin amacı günümüzden farklıydı. Bu etkinlikler, dini bir motif taşıyor ve o dönemdeki tanrılara ya da tanrıçalara adanıyordu. Ayrıca, günümüzde hala devam eden bir amaçla insanları kötü alışkanlıklardan ve olumsuz tutumlardan uzak tutmayı hedeflemektedir" (Erkan, 2017).

Modern Olimpiyat Oyunları, Baron Pierre de Coubertin'in Uluslararası Olimpiyat Komitesi'ni (IOC) kurmasıyla 1896 yılında başlamıştır (Yıldıran, 2014). Dünya genelinde Olimpiyat Oyunları dışında da büyük ve kapsamlı yarışmalar düzenlenmektedir. Bu yarışmalara örnek olarak Dünya Kupaları, kıtalara atfedilen oyunlar (Avrupa Kupası, Afrika Oyunları vb.), Balkan Şampiyonaları, Federasyon Kupaları, Üniversite Oyunları, Ülke Şampiyonaları ve özel düzenlenen organizasyonlar gösterilebilir" (Russo ve Figueira, 2022).

2.3. Sporun Amacı ve Önemi

"İnsanların birbirlerine değer vermesi ve samimi ilişkiler kurması, hem psikolojik hem de fizyolojik sağlıkları için önemlidir. Günümüzdeki yoğun yaşam şartları, yorgunluk ve stresi beraberinde getirdiği için spor etkinliklerinin değeri giderek artmaktadır. Bu nedenle, spor bireyin kendine güven kazanmasında etkin bir rol oynar, kişinin kendini geliştirmesine ve diğer insanlarla dostluk bağları kurmasına yardımcı olur" (Akın, 2018).

Bireylerin spor faaliyetlerine katılma isteğinin temelinde ihtiyaçlarını karşılama arzusu yer almaktadır. Sporla ilgilenen bireylerin ana amaçları arasında fiziksel ve zihinsel sağlığına ulaşmak, özgüven kazanmak ve yeteneklerini verimli bir şekilde ortaya çıkarmak yer almaktadır" (Schulenkorf ve Siefken, 2019). Akın (2018)'a göre, bireyler spor faaliyetlerini şekilde belirlenen hedefler doğrultusunda gerçekleştirmektedir.

Bireylerin Spor ve Boş Zaman Aktivitesi

Yapma Nedenleri

- Rahatlama
- Sağlığını Koruma
- İletişim Kurmak
- Sosyal ve Kültürel Yönden Gelişme

- Kendine Güven
- Formda Kalma
- Gelir Elde Etme
- Kendini Harika Hissetme
- Hoşça Vakit Geçirme

Şekil 1. Bireylerin Spor ve Boş Zaman Aktivitesi Yapma Nedenleri (Akın,2018)

Şekill incelendiğinde sporun ve boş zaman aktivitelerinin insanlar üzerinde fiziksel,zihinsel ve sosyal alanlarda pozitif etkilerinin olduğu görülmektedir.

3. TURİZMİN TANIMI

Turizm, kökeni Latince'den gelen "tornus" kelimesinden türetilen ve "hareket edilen noktaya dönme şartıyla yapılan seyahat" anlamına gelen "tour" kelimesinden türetilmiştir. "Tourist" ve "tour" kelimelerinin birleşmesiyle oluşan "turizm" kelimesi ise "tur yapan" anlamına gelir (Erkan vd., 2022).

Turizm kavramı, çeşitli tarzlardan oluşan bir bütündür ve farklı açıklama yöntemlerine bağlı olarak farklı başlangıç noktalarından açıklanabilir (Şenel, 2021).

Dünya Turizm Örgütü'nün tanımına göre, turizm insanların farklı yerlere seyahat ederek dinlenme, eğlenme, çalışma veya diğer amaçlarla geçici olarak konaklamalarını içeren etkinliklerdir ve bir yıldan daha kısa süreli olabilir (Karataş ve Babür, 2013).

Turizm kavramları sözlüğüne göre, turizm "asıl yaşadığı yerin dışında farklı bir yere eğlenme, tatil, kültür, arkadaş veya akraba ziyareti, spor yapma, konferans, görev, eğitim, sağlık, transit geçiş vb. amaçlarla seyahat etmenin ortaya çıkardığı olayların tümü" olarak tanımlanmaktadır (T.C. Turizm Bakanlığı, 1999).

UNWTO (Dünya Turizm Örgütü), turizmi "toplumda bulunan fertlerin zamanın büyük çoğunluğunu geçirdikleri memleketlerin ötesine yolculuğa çıkmaları ve bu gezintinin minimum 1 günden az, maksimum 1 yıldan çok olmamak kaydıyla türlü sebeplerden ötürü gerçekleştirdikleri etkinliklerin tümü" şeklinde tanımlamaktadır (Kahraman, 2016).

Türk Dil Kurumu ise turizmi "Bir ülkeye veya bir bölgeye turist çekmek amacıyla alınan ekonomik, teknik ve kültürel önlemlerin, yapılan çalışmaların tümü" şeklinde tanımlamaktadır. (TDK)

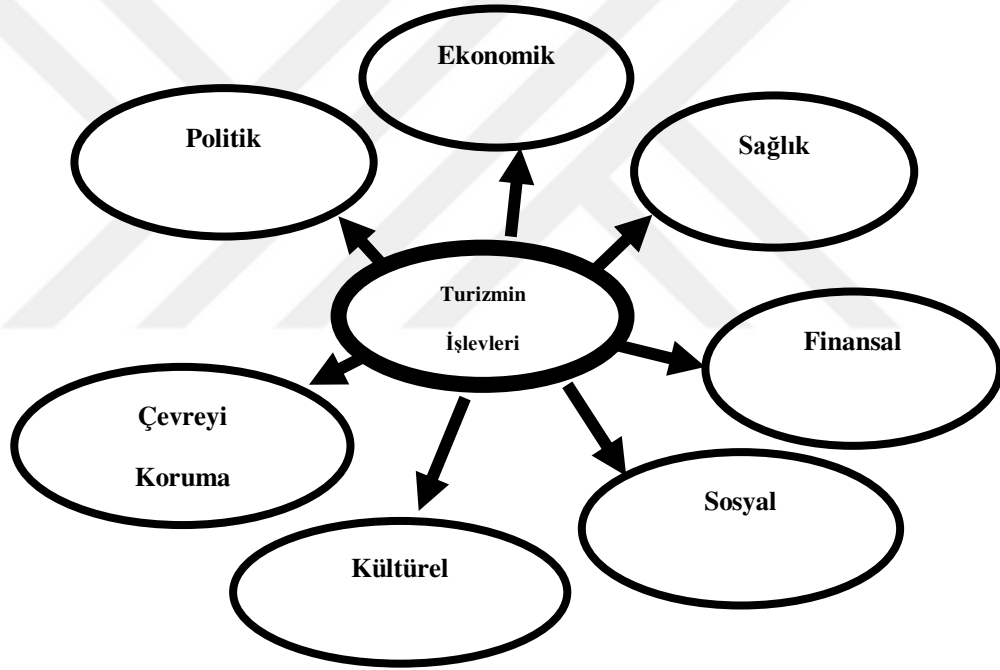
Turizm tanımlarını dikkate aldığımızda, turizm kavramı geçmişten günümüze bireylerin çalışma zamanlarından arta kalan zamanda aktif veya pasif olarak dinlenmek, eğlenmek, doğa ile iç içe olmak amacıyla hoşça vakit geçirmek için bulundukları yerlerden kısa süreliğine de olsa başka şehir veya ülkeye yapmış oldukları yolculukları ve o destinasyonun kültürünü, geleneğini, yaşam biçimlerini öğrenerek kendilerini gerçekleştirmelerini sağlayan faaliyetler bütünüdür şeklinde özetlenebilir.

3.1. Turizmin Önemi

Turizm, ekonomik, toplumsal ve kültürel yaşamı olumlu yönde etkileyerek önemli bir sektör haline gelmiştir. Turizm faaliyetleri, doğal güzelliklerin ve yaşam alanlarının korunmasına katkıda bulunurken aynı zamanda insanlara olumlu mesajlar vermektedir. Özellikle genç nüfusa sahip ülkelerde istihdam yaratırken, yerli ve yabancı turistlere

sunulan cazip tekliflerle ülke ekonomisine önemli katkılar sağlamış ve bu katkılar devam etmektedir (Turgut, 2019).

Küresel turizm gelirlerinin artması ülkelerin gelişmişlik düzeyini ve kişi başına düşen milli geliri yükseltmiştir. Ayrıca, gelişmiş ülkelerde çalışma saatlerinin azalması, serbest zaman etkinliklerinin artması, iletişim ve ulaşımın kolaylaşması, çekici tur paketlerinin sunulması gibi faktörler, insanların başka ülkeleri gezip farklı kültürleri tanımak istemesiyle birlikte turizmin gelişmesine ve hızlanmasına katkı sağlamıştır (Usta, 2009). Turizm, sadece ekonomik açıdan değil, aynı zamanda kültürel etkileşimlerin artması ve insanların daha geniş bir perspektife sahip olmaları açısından da önemli bir role sahiptir

Şekil 2. Turizmin İşlevleri (Usta, 2009)

Ekonomik; Turizm, ulusal ve uluslararası anlamda ülkeler için ciddi derecede öneme sahip bir sektördür. Bacasız sanayi olarak adlandırılan turizm, özellikle gelişmekte olan ülkelerin tanıtım ve reklam faaliyetlerinde büyük rol oynamaktadır. Turizm sektörüyle uğraşan şirketlerin cazip tur paketlerini yerli ve yabancı turistlere ulaştırması ve bu turistlerin ülkeye gelmelerini sağlaması sonucunda, ülke ekonomisine canlılık ve döviz akışı sağlanmaktadır. Ayrıca, genç nüfusun yoğun olduğu ülkelerde turizm sektörü istihdam alanı oluşturarak iş imkanları sunmaktadır. (Erkan, 2021)

Politik; Turizm siyasi ilişkilerin zarar gördüğü ülkeler arasında tekrar bir araya gelmelerinde büyük bir etkiye sahiptir. Tuncel'in (2019) belirttiği gibi, spor turizmi bu noktada önemli bir rol oynamaktadır. Örneğin, yabancı bir ülkeyle yapılan yarışmaların sonucunda saha içinde dostluk ve fair-play prensiplerine uyulması durumunda, saha dışında da olumlu bir mesaj iletilmiş olur ve ülkeler arasında dolaylı bir pozitif etki sağlanır.

Finansal; Turizm işletmelerinden devletin vergi alması, diğer ekonomik faaliyetlerde olduğu gibi önemli bir gelir kaynağıdır. Turizm, kamu kurumlarına önemli bir ekonomik girdi sağlar. Ayaydın ve diğerleri (2019) tarafından belirtildiği gibi, bu vergiler sayesinde kamu kurumları finansal olarak güçlenir ve devlet yöneticileri turizmle ilgili etkinliklere kaynak sağlama ve kişi başına düşen milli geliri artırma konusunda etkili olurlar.

Sağlık; Günümüzde insanlar iş hayatına sıkı sıkıya bağlı oldukları için daha iyi bir yaşam arzusuyla hareket etmektedir. Ridderstaat ve diğerleri (2019) tarafından belirtildiği gibi, sürekli olarak daha iyi olma isteği ve diğer insanlarla rekabetin getirdiği stres, insanları hem fiziksel hem de ruhsal olarak olumsuz etkileyebilir. Bu nedenle, insanlar genellikle iş hayatından arta kalan tatil zamanlarını sağlıklarını yeniden kazanmak için harcarlar.

Kış aylarında, termal kaynaklarda ve şifalı suların olduğu bölgelerde arayışa girerken, yaz aylarında deniz, kum ve güneşin olduğu yerlere yönelirler. (Tosun ve diğerleri, 2020). Özetlemek gerekirse, insanların çalışma hayatından kalan zamanlarda sağlıkla ilgili turizm faaliyetlerine katılmaları, bedensel ve ruhsal iyileşme açısından etkili olduğunu göstermektedir.

Sosyal; turizm bireylerin çevrelerinde gezintiye çıktıklarında diğer insanlarla iletişim kurmalarında etkili olabilir. Kulualp ve Sarı (2019) tarafından belirtildiği gibi, aynı ülkede yapılan gezintilerde yaşanan diyaloglar vatandaşlar arasındaki bağı güçlendirebilir. Farklı ülkelerde yapılan gezilerde ise farklı kültürleri tanımanın verdiği haz, paha biçilmez bir duygu yaşatır. Bu deneyimler, insanların birbirlerini daha iyi anlamalarına ve ön yargıların yıkılmasına yardımcı olur, böylece bireyler arasında kaynaşma sağlanır.

Kültürel; insanlar turist olarak yeni yerler keşfetmek ve farklı kültürleri tanımak amacıyla seyahat ederler. Lak ve diğerleri (2020) tarafından belirtildiği gibi, farklı

bölgelerde yaşayan insanların geleneklerini, yaşam tarzlarını, ahlaki değerlerini ve konuştukları dilleri anlamaya ve öğrenmeye çalışırlar. Bu deneyimler sonucunda, milletlerarası dayanışma, kaynaşma, birlik ve beraberlik sağlanır. Turistler, farklı kültürlerle maruz kalarak kültürel çeşitlilik hakkında daha fazla bilgi edinirler. Bu, insanların birbirlerini daha iyi anlamasını, hoşgörüyü artırmasını ve kültürel farklılıkları zenginlik olarak görmesini sağlar. Bu şekilde, kültürel turizm insanlar arasında paylaşım, takdir ve saygıya dayalı ilişkilerin oluşmasına katkıda bulunur.

Çevreyi koruma; Bir ülkenin turizm ürünleri doğa, kültür ve insan tarafından ortaya konulan unsurlardan oluşur. Ehigiamusoe (2020) tarafından belirtildiği gibi, bu ürünlere değer biçmek mümkün olmadığı gibi tamamen yeniden oluşturmak da imkansızdır. Turizm faaliyetleri doğada tahribata neden olursa, turizm kendisini de tehlikeye atmış olur. Turizm, bu ürünlere değer katarak kendi geleceğini sağlamlaştırabilir. Çevremizi korumak istiyorsak, koruma alanı olan sahaları imara açmamak, doğal güzelliklere özen göstermek, denizlerimizi korumak için atık suları ayrıştırmak, ormanlarımızı korumak, fabrika bacalarına filtre takarak havadaki oksijeni korumak gibi önlemler almamız gerekmektedir. Su ve diğerleri (2020) tarafından ifade edildiği gibi, yaşadığımız dünyanın kıymetini bilmek, gelecek kuşaklara yaşanabilir bir ortam bırakmak için bu görevleri yerine getirmek önemlidir. Turizm sektörü, çevreye duyarlı yaklaşımlar benimseyerek sürdürülebilir turizm uygulamalarını teşvik etmelidir. Doğal ve kültürel kaynaklarımıza sahip çıkarak, turizm faaliyetlerini çevre dostu bir şekilde yönetmeliyiz. Bu, hem çevremizi koruma amacına hizmet eder hem de turizmin geleceğini güvence altına alır.

3.2. Turizm Çeşitleri

Turizm, toplum tarafından anlaşıldıktan sonra birçok açıklama yapılan bir kavramdır. Temel olarak, turizm bireylerin mevcut yerlerinden kısa süreliğine ayrılıp yolculuğa çıkarak merak ettikleri yerleri gezmelerini ve hoşça vakit geçirmelerini kapsayan faaliyetlerin tümünü ifade eder (Şengül ve diğerleri, 2020).

Dünya genelinde turizm, kabul gören bir üst başlık olarak iki boyutta incelenmektedir (Şebin, 2018):

İç Turizm: İnsanların kendi ülke sınırları içinde gerçekleştirdikleri turizm faaliyetleridir. Yani, insanlar kendi ülkeleri içinde seyahat ederek turizm aktivitelerine katılırlar.

Dış Turizm: İnsanların kendi ülke sınırları dışında gerçekleştirdikleri turizm faaliyetleridir. Bu durumda, insanlar ülkelerini terk ederek başka ülkelerde turizm faaliyetlerine katılırlar. Bu tür turizm faaliyetlerine katılan kişilere "turist" denir.

Bu tanımlar, turizmin iç ve dış turizm olmak üzere iki farklı boyutta incelendiğini ve turizm faaliyetlerine katılan kişilerin "turist" olarak adlandırıldığını açıklamaktadır.

3.2.1. KATILIMCI SAYISINA GÖRE TURİZM ÇEŞİTLERİ

Turizm, etkinliklere katılan kişi sayısına bağlı olarak gruplandırılmaktadır. Bu gruplandırma sonucunda ortaya çıkan gruplar aşağıda verilmiştir.

3.2.1.1. Bireysel

Şahsi olarak gerçekleştirilen gezintiler ve o yöreye ait farklı ürünlerin alınması yoluyla yapılan turizm türüdür (Kement,2019).

3.2.1.2. Kitlesele

Yaş, eğitim seviyesi, gelir durumuna göre değişiklik gösteren kişilerin bilinçli olarak bir araya gelmesi ve turizm faaliyetlerine katılması olayıdır. Daha çok fiyatına aynı zamanda kalitesine göre değişiklik gösteren paket turlarda seyahat edenler örnek olarak verilebilir (Bakır ve Çelik, 2020).

3.2.1.3. Grup

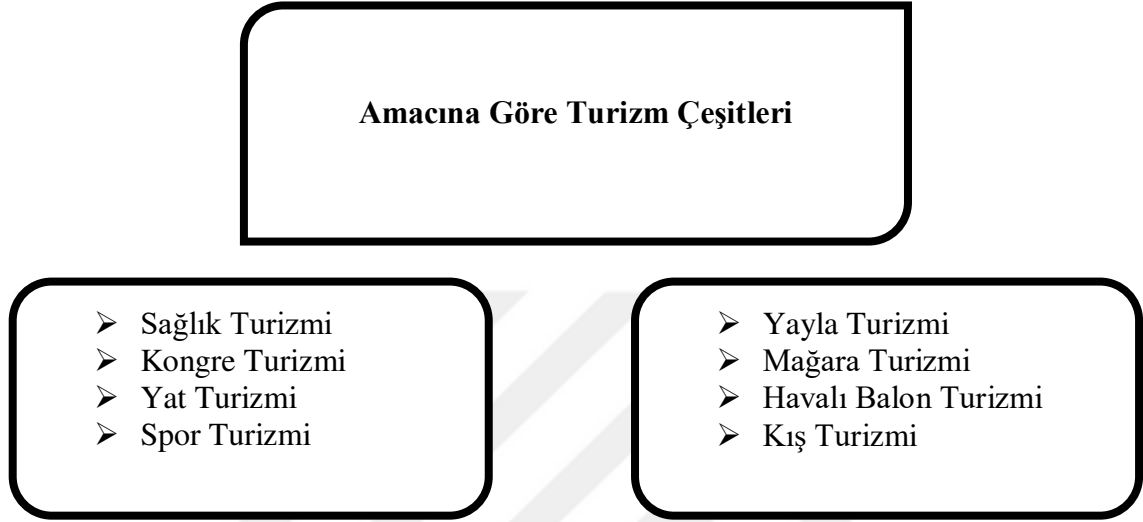
Plan program dahilinde belli bir grup tarafından gerçekleştirilen gezintiler, gidilen yörenin ürünlerinin de alınması yoluyla yapılan turizm türüdür (Garipağaoğlu-Uğur,2019).

3.3. AMACINA GÖRE TURİZM ÇEŞİTLERİ

Turizm ürünlerine ilgi gösteren bireylerin isteklerinin nitelik olarak değişmesi, çeşitli turizm amaçlarının ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Rekreasyon etkinlikleri, kültür ve doğa turları, eğitim, iş ve kongre gezileri, sağlık, inanç ziyaretleri gibi birçok farklı amaç, insanların turizm faaliyetlerine katılmasını sağlar. Ancak turistin hangi amaçla seyahate çıktığını belirlemek zor olabilir çünkü bu amaçlar birbiriyle ilişkilidir. Turistlerin konakladıkları yerler, kurdukları ilişkiler ve yaptıkları faaliyetler göz önüne alınarak asıl amacın ne olduğunu belirlemek oldukça güçtür (Kozak ve Bahçe, 2012). İnsanların turizm etkinliklerine katılma amacının çeşitlenmesi, alternatif turizm türlerinin ortaya çıkmasına yol açar. Bu, turizm sektöründe farklı taleplere ve ilgi alanlarına cevap veren çeşitli turizm deneyimlerinin geliştirilmesini sağlar. Örneğin,

ekoturizm, macera turizmi, kırsal turizm, gastronomi turizmi gibi alternatif turizm türleri, farklı beklentilere ve ilgi alanlarına hitap eder.

Bu çeşitlilik, turizm sektörünün geniş bir yelpazede deneyimler sunabilmesini sağlar ve her bireyin kendi tercihlerine, ilgi alanlarına ve amaçlarına uygun bir turizm deneyimi bulmasını mümkün kılar.

Şekil 3. Amacına Göre Turizm Çeşitleri

3.3.1. Sağlık Turizmi

Sağlık turizmi, bireylerin sağlıklarını yeniden kazanmak amacıyla gerçekleştirdikleri yolculuklardır. Bu turizm türü, insanların doğanın kendini yenileme özelliğinden yararlanmak istemesi üzerine şekillenir. Buna bağlı olarak, hamam, termal kaplıca, maden suyu, mağara gibi doğal unsurların yanı sıra sağlık ve tedavi merkezlerini ziyaret eden insanlar da bu kapsama dahil olurlar (Karaküçük, 1999).

İnsanların geçmişten bugüne tedavi olmak maksadıyla özellikle şifalı suların bulunduğu bölgelere yolculuk ettikleri bilinen bir gerçektir (Kozak vd., 2001). Termal kaplıca merkezlerine olan ilginin en önemli nedeni, kentlerin aşırı endüstrileşmesi sonucunda ortaya çıkan çevresel sorunlardır. Kentlerdeki yoğun sanayileşme nedeniyle hava kalitesi bozulmakta, oksijen seviyesi azalmakta ve zararlı gazlar açığa çıkmaktadır. Bu durum, insanların sağlığını olumsuz etkilemekte ve hastalanmalarına neden olmaktadır. Dolayısıyla, insanlar sağlıklarını yeniden kazanmak amacıyla termal kaplıca merkezlerine ilgi göstermektedirler (İncekara, 1996).

3.3.2. Kongre Turizmi

Kongre, sempozyum, panel, seminer, konferans ve çalıştay gibi etkinlikler, verilerin paylaşılması, bir kavramın tartışılması ve sonuca ulaşılması, öğrenme amacı taşıyan buluşmalardır (Kozak ve Bahçe, 2012). Bu tür etkinliklerde, farklı uzmanlar ve katılımcılar bir araya gelerek bilgi ve deneyimlerini paylaşır, güncel konuları tartışır ve bilimsel veya profesyonel gelişmeleri ele alır. Bu etkinlikler, katılımcılara yeni bilgiler edinme, farklı bakış açılarını keşfetme ve uzmanlıklarını geliştirme fırsatı sunar. Aynı zamanda, bu buluşmalar akademik, bilimsel veya profesyonel topluluklar arasında iletişimi ve iş birliğini teşvik eder.

Kongre turizmi, insanların kalıcı olarak bulundukları ve günlük yaşamlarını sürdürdükleri yerlerden farklı olarak, uzmanlık gerektiren bilim alanlarında fikir paylaşımı amacıyla seyahat etmelerini ifade eder (Karasu, 1985). Bu turizm türü, bilim, akademi, iş dünyası veya diğer profesyonel alanlarda faaliyet gösteren kişilerin, kongre, konferans, sempozyum gibi etkinliklere katılmak veya sunum yapmak için farklı yerlere seyahat etmelerini içerir. Kongre turizmi, katılımcılara yeni bilgiler edinme, araştırma sonuçlarını paylaşma, sektördeki gelişmeleri takip etme ve aynı alanda uzman kişilerle ağ kurma fırsatı sağlar. Bu tür etkinliklerde, sunumlar, paneller, tartışma oturumları ve atölye çalışmaları gibi faaliyetler yer alır. Kongre turizmi, bilgi ve deneyim paylaşımını teşvik ederek ilgili alanlardaki araştırmaların ve yeniliklerin gelişmesine katkıda bulunur. Turizm faaliyetlerinden daha fazla faydalanmak maksadıyla turizmin kısmen yoğun olduğu dönemlerde gerçekleştirilen turizm türüdür. Dünyada toplam turizm kazancının %25'i kongre turizminden sağlanmaktadır (Kara, 2007). Başka bir açıklamada ise Kongre turizmi bilim insanları, öğretim görevlileri, iş insanları belirli bir konu hakkında fikir paylaşımı yapmak maksadıyla istek üzerine veya fahri olarak bulundukları ortamın dışına çıkarak beraber olmalarından doğan gezinti, konaklama, serbest zaman etkinliklerinden oluşan bağıntıların tümü olarak adlandırılmaktadır (Kozak ve Bahçe, 2012). Ülkemizde kongre turizmi birçok şehirde yerel ve küresel boyutta olmak üzere düzenlenmektedir.

Kongre turizminin gerçekleştiği bölgeye göre gündelik kongre giderleri milletlerarası turizm için yapılan giderlerden minimum iki kat daha yüksektir. Turistik kongre gerçekleştiği yerin tanıtılmasına ve gelişmesine etki edip itibar kazandırırken o ülkenin kamusal sahadaki başarısının da mimarı olmaktadır. Bununla beraber gerçekleştirilecek etkinlikler için dönem sonu iş potansiyelini de arttırmış olur (Zengin, 2006).

3.3.3. Yat Turizmi

"Yatch" olarak uluslararası bir kelime olan "yacht" (yat) terimi, seyahat ve eğlence amacıyla kullanılan belgelerde "yat" olarak belirlenmiş yelkenli gemileri ve kayıkları kapsayan tüm deniz taşıtlarını ifade etmektedir. Yatlar, insanların deniz taşıtlarıyla gezip dolaşma, doğal güzellikleri keşfetme, adrenalin ve macera dolu aktiviteler yapma gibi amaçlarla kullanılmaktadır. Turizm sektöründe önemli bir alanı temsil etmektedir. Yat sahibi olmak veya bir yatı kiralayarak kullanmak, maddi olarak iyi bir konumda olmayı gerektiren bir gerçek olarak bilinmektedir (şebin, 2018).

Yat turizmi, doğal ve insani faktörlerin bir araya gelmesiyle ortaya çıkan bir turizm faaliyetidir. Özellikle sahil bölgelerinde gerçekleştirilen bu etkinlik, deniz turizmine olumlu katkı sağlayan sektörlerden biridir. Aynı zamanda deniz turizminin ilerlemesine önemli bir destek sunar, seçeneklerin çeşitlenmesini ve turizmin sıradanlıktan kurtularak çeşitlilik kazanmasını sağlar.

Yat turizmi, sosyal ve ekonomik açıdan st düzeydeki insanları hedef aldığından maddi olarak kar getiren bir potansiyele sahiptir. Bu nedenle, gelir elde etme özelliği sayesinde çevresel duyarlılığın artmasında önemli bir rol oynar. Yat turizmi, bölge ekonomisine katkı sağlar, istihdam oluşturur ve yerel hizmet sektörünün gelişimine katkıda bulunur (Sezer,2012).

Yat turizmi, turistlere benzersiz deniz deneyimleri sunmanın yanı sıra doğal güzellikleri keşfetme, su sporları yapma, adrenalin dolu aktiviteler gerçekleştirme gibi imkanlar da sunar. Ayrıca yat sahipleri ve turistler, seyahat ettikleri bölgelerdeki kültürel etkinliklere katılma ve yerel yaşamı deneyimleme fırsatı bulurlar.

Sonuç olarak, yat turizmi deniz turizmine önemli bir katkıda bulunan ve çeşitlilik sağlayan bir turizm faaliyetidir. Hem ekonomik hem de çevresel açıdan olumlu etkileri vardır ve yüksek gelir seviyesine sahip turistlere hitap etmektedir

3.3.4. Spor Turizmi

Spor turizmi kavramı 1987 yılından itibaren, dünya genelinde ve ülkemizde literatürde yer almaktadır. Gibson (1988) spor turizmini, bireylerin sürekli yaşadıkları bölgelerin dışına seyahat etmelerine sebep olan, fiziksel etkinliklere katılma, fiziksel etkinlikleri izleme veya etkinliklerde yer alma amacıyla ilgili güdüler etrafında gelişen boş zaman seyahatleri olarak tanımlamaktadır.

Spor turizmi, ulusal ve uluslararası organizasyonlar, oyunlar, şampiyonalar, turlar gibi katılanların boş zamanlarını değerlendirme veya yarışma isteğiyle spor etkinliklerine katılmak için yapılan seyahatleri kapsayan bir turizm hareketidir. Başka bir deyişle, spor turizmi, sporla ilgili yarışmalara bireysel veya grup olarak katılmak, yarışmaları izlemek veya bu yarışmalar için ülke içinde veya ülke dışına yapılan seyahatleri içerir (Hudson, 2003). Spor turizmi, insanların spor faaliyetlerine katılmak veya spor faaliyetlerini izlemek amacıyla turizm etkinliklerine katılmalarını ifade eder. Önde gelen spor ve turizm kurumları, dünya turizm gelirleri içinde spor turizminin önemli bir paya sahip olduğunu düşünmektedir (Hazar, 2007). Spor kültürüyle ilişkili destinasyonlara yapılan ticari olmayan nedenlerle gerçekleştirilen seyahatler spor turizmi olarak adlandırılmaktadır (Pigeassou, 2004).

TURSAB (2014) spor turizmi raporuna göre spor turizmi, sportif faaliyetler amacıyla seyahat edenlerin oluşturduğu bir turizm çeşidi olarak tanımlanmaktadır. Bazı çevreler spor turizmini sadece aktif olarak spor yapan kişileri kapsayan bir kavram olarak değerlendirirken, bazıları da spor etkinliklerini izlemek için seyahat edenleri de bu tanımın içine dahil etmektedir.

3.3.5. Yayla Turizmi

Yayla turizmi, kişilerin yaz mevsiminde mevcut bulundukları yerlerden kısa süreliğine ayrılarak yüksek rakımlı yaylalara çıkarak rahatlama, dinlenme, eğlenme, zinde kalma ve yaylada gerçekleşen etkinliklere katılma amacıyla yapılan turizm faaliyetlerini ifade eder (Albayrak, 2013).

Yayla turizmi, Türkiye'nin her bölgesinde yaygın olarak gerçekleştirilen bir turizm etkinliğidir. Bu turizm türü, doğadan uzaklaşmış olan bireylerin doğayla buluşmasını, doğal ortamları keşfetmesini ve farklı gelenek ve görenekleri tanımasını sağlayan önemli bir etkinliktir (Kozak & Bahçe, 2012).

Türkiye'nin zengin doğal ve kültürel mirası, yaylaların sunduğu doğal güzellikler ve geleneksel yaşam tarzıyla birleşerek yayla turizmini cazip kılmaktadır. Yaylalara

yapılan ziyaretler, insanları doğanın içinde dinlendirici bir ortamda tatil yapmaya teşvik eder. Yüksek rakımlı yaylalarda serin iklim, temiz hava ve doğal güzelliklerin yanı sıra yerel kültürü deneyimleme fırsatı da sunar.

Yayla turizmi, insanların kent yaşamının getirdiği stresten uzaklaşmalarını sağlayarak ruh ve beden sağlığına olumlu etkiler yapabilir. Aynı zamanda, yerel kültürü tanıma, geleneksel aktivitelere katılma ve yöresel lezzetleri deneme gibi deneyimler sunarak kültürel bir etkileşim ortamı oluşturur.

Bu şekilde, yayla turizmi hem doğa severlere hem de kültür ve geleneklerle ilgilenenlere hitap eden özel bir turizm etkinliği olarak değerlendirilebilir.

3.3.6. Mağara Turizmi

Mağaraların turizm amaçlı kullanımı, 1980'li yıllara kadar uzanan bir geçmişe sahiptir. Mağara turizmi, özgürce keşif yapmak ve heyecan yaşamak isteyen gençlik akımının ortaya çıkmasıyla popüler hale gelmiş bir turizm türüdür (Pavlovich, 2003). Özellikle ülkemizde, sağlık turizmi kapsamında incelenen mağara turizminde, astım hastalığını iyileştirici etkisi de dikkate alınmaktadır.

Mağara turizmi, doğal güzellikleri ve benzersiz oluşumlarıyla ilgi çeken mağaraların ziyaret edilmesini içerir. Mağaralarda yapılan turlar, ziyaretçilere mağaranın içinde gezmek, doğal oluşumları gözlemlemek ve mağara ekosistemi hakkında bilgi edinmek fırsatı sunar. Aynı zamanda, macera ve adrenalin arayışı içinde olan gençler için de cazip bir turizm seçeneği olmuştur.

Ülkemizde özellikle sağlık turizmi bağlamında mağara turizmi incelenirken, bazı mağaraların astım hastalığı üzerinde iyileştirici etkileri olduğu belirtilmektedir. Mağara havasının nemli, temiz ve mikroorganizmalar açısından zengin olması, astım semptomlarını hafifletebileceği düşünülmektedir. Bu nedenle, astım hastaları için mağaralar terapötik bir ortam sunabilir ve sağlık turizmi açısından da önemli bir potansiyele sahip olabilir.

Ülkemizde turizm faaliyeti olarak ziyarete açık mağaralar aşağıdaki gibidir:

Silifke Astım Mağarası, Tokat Ballica Mağarası, Antalya Damlataş Mağarası astım ve koah hastalarına şifa kaynağı olduğu için her yıl binlerce yerli yabancı turist tarafından ziyaret edilmektedir.

3.3.7. Havalı Balon Turizmi

Bireylerin doğal harikaları görmek ve gezmek isteği dünyada yaygın bir istektir. Ancak insanlar, bulundukları konum itibarıyla dünyanın harika yerlerini görmekte

sınırlılıklarla karşılaşabilirler. Turizm acenteleri, bu durumun farkına vararak geçmişten günümüze kadar balonlardan yararlanma yoluna gitmişlerdir (Şebin, 2018).

Türkiye'de özellikle Nevşehir Kapadokya bölgesinin doğal güzelliklerini daha iyi görmek için bölge özelliklerinden faydalanarak balon turizmi gelişmiştir. Balon turizmi, özellikle yabancı turistler tarafından tercih edilmektedir. Sabahın erken saatlerinde balona binilerek güneşin doğuşu ve doğan güneşin peribacaları üzerinde yarattığı çeşitli ışık oyunları havadan net bir şekilde görülebilir (Kültür Portalı, 2022).

Balon turizmi, Kapadokya'nın eşsiz coğrafi yapısını keşfetmek ve bölgenin büyüleyici manzaralarını deneyimlemek için harika bir fırsat sunar. Balonların havada süzülmesiyle birlikte misafirler, peri bacaları, vadiler, tarihi yerler ve benzersiz kaya oluşumları gibi Kapadokya'nın özelliklerini kuşbakışı bir perspektiften görebilirler. Balon turları, turistlere unutulmaz bir deneyim yaşatırken aynı zamanda bölgeye ekonomik katkı sağlar. Turistlerin yoğun ilgisiyle balon turizmi, bölge ekonomisini canlandırmakta ve istihdam oluşturmaktadır. Ayrıca, doğal ve kültürel mirasın korunmasına da katkıda bulunarak sürdürülebilir turizmin önemli bir örneğini oluşturur.

Sonuç olarak, balon turizmi, insanlara tabiat harikalarını keşfetme ve eşsiz manzaraları deneyimleme imkânı sunan özel bir turizm etkinliğidir. Özellikle Kapadokya bölgesindeki balon turları, turistler için unutulmaz bir deneyim sağlar ve bölgenin turizm potansiyelini artırır.

3.3.8. Kış Turizmi

Kış turizmi, özellikle kayak, kızak, buz pateni, snowboard gibi kış sporlarını seven sporcuların ve spor meraklılarının, boş zamanlarını değerlendirmek ve keyifli vakit geçirmek için karlı bölgelere seyahat ederek konaklama ve beslenme ihtiyaçlarını karşıladıkları bir turizm faaliyetidir (Zhuo ve Hao, 2018).

Kış sporları, belirli kurallar çerçevesinde gerekli ekipmanları kullanarak gerçekleştirilen bir spor türüdür. Hem bireysel olarak hem de grup halinde icra edilebilir. Profesyonel sporcuların hedefi başarı ve zaferken, spor tutkunları bu sporları eğlenmek ve keyif almak için yapmaktadır (Bozkurt ve Ünlüönen, 2019).

Kış turizmi, dünya genelinde olduğu gibi Türkiye'de de kış mevsiminde kar yağışının yoğun olduğu dağ etekleri ve eğimli bölgelerde gerçekleştirilen bir alternatif turizm türüdür (Dickson ve Huyton, 2008). Kar yağışının sınırlı olduğu ülkelerde ise gelişen teknoloji ve imkanlar sayesinde suni kar kullanılarak insanlara kış sporlarını yapma fırsatı sunulmaktadır.

Sonuç olarak, kış turizmi ve kış sporları, sporcular ve sporseverler için eğlenceli ve heyecan verici bir deneyim sunmaktadır. lkeler, doğal kaynaklarından yararlanarak ve yapay imkanları kullanarak kış turizmini geliştirebilir ve bu alanda turistlerin ilgisini çekebilir.

Türkiye'nin çeşitli turizm çeşitlerine olanak sağlayan doğal güzellikleri, zengin kültürel mirası ve tarihi değerleri sayesinde turizm açısından büyük potansiyele sahip olduğu söylenebilir. Kış turizmi, deniz turizmi, kültür turizmi, doğa turizmi gibi farklı alanlarda yapılan çalışmalar, ülkemizi uluslararası turizm arenasında bir çekim merkezi haline getirmektedir.

Bu turizm çeşitlerinin ülkemiz geneline yayılması, turizm sektörünün çeşitlenmesini ve büyümesini sağlar. Farklı bölgelerdeki turistik potansiyelin ortaya çıkarılması ve geliştirilmesi, ülkenin turizm altyapısının güçlenmesine ve turist çekme kapasitesinin artmasına yardımcı olur. Bu da ekonomik büyümeye ve istihdama olumlu etki yapar.

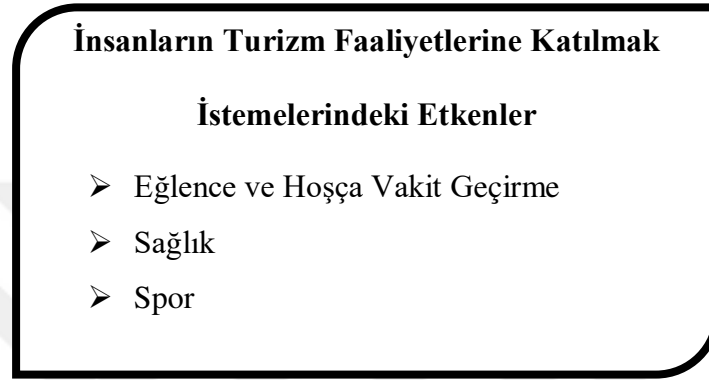
Turizm sektöründe yapılan çalışmaların önemi, turizm gelirlerinin artırılması ve ülkenin turizmde sürdürülebilir bir rekabetçi avantaj elde etmesidir. Turistlerin memnuniyetini ve deneyimlerini artırmak için turizm altyapısının iyileştirilmesi, konaklama tesislerinin ve hizmet kalitesinin yükseltilmesi, turistik bölgelerin çekiciliğinin artırılması gibi faktörler büyük önem taşır.

Turizm sektörünün geliştirilmesi aynı zamanda sosyal ve kültürel etkileşimi artırır, kültürel mirasın korunmasına ve tanıtılmasına katkı sağlar. Turizm, farklı kültürler arasında anlayış ve dostluk bağlarının kurulmasına yardımcı olabilir.

Sonuç olarak, turizm çeşitlerinin ülkemiz geneline yayılması ve turizm altyapısının geliştirilmesi, Türkiye'yi uluslararası turizm alanında önemli bir konuma taşıyabilir. Bu nedenle, turizm sektörünün büyütülmesi, turizm politikalarının etkin bir şekilde uygulanması ve turizmle ilgili tüm paydaşların iş birliği içinde çalışması büyük bir öneme sahiptir.

3.4. İnsanları Turizm Faaliyetlerine Çeken Faktörler

Turizm aktivitelerine katılma motivasyonu, turistlerin yerli veya yabancı olmaları, yaşları, cinsiyetleri ve diğer faktörler tarafından farklılık gösterebilir (Erkan ve Koçak, 2023). Turistlerin bazıları tek bir amaç için, bazıları ise birden fazla amaç için turizm organizasyonlarına katılabilirler. İnsanların turizm faaliyetlerine katılmak istemelerinde etkili olan faktörler aşağıda Şekil 4'te verilmiş ve açıklanmıştır (Turgut, 2019).

Şekil 4. İnsanların Turizm Faaliyetlerine Katılmak İstemelerindeki Etkenler

Şekil4 e bakıldığında İnsanların turizm faaliyetlerine katılmak istemelerindeki etkenler 3 başlıkta incelenmektedir bunlar sırasıyla aşağıda verilmiştir.

3.4.1. Eğlence ve Hoşça Vakit Geçirmek

İnsanların gezip eğlenmeye çıkması ve keyifli zaman geçirmesi, geçmişten bugüne var olan bir yaşam tarzıdır. Gelişmiş ülkeler, insanların boş zaman etkinliklerine katılabilmeleri için çalışma saatlerini azaltma ve iş yükünü hafifletme yoluyla turizm akımını teşvik etmiştir. Yerli ve yabancı turistlerin temel beklentisi, turizm faaliyetlerine katıldıkları ülkelerin eğlence imkanlarına ve keyifli zaman geçirme şartlarına sahip olmasıdır (Usta, 2014).

Bu beklenti, turizm sektöründe çeşitli turistik destinasyonların ve tesislerin geliştirilmesini sağlamıştır. Tatil bölgeleri, plajlar, tematik parklar, eğlence merkezleri, gece kulüpleri ve diğer eğlence mekanları, turistlerin eğlenme ve hoşça vakit geçirme ihtiyaçlarını karşılamak amacıyla düzenlenmektedir. Aynı zamanda kültürel etkinlikler, festivaller, konserler, spor etkinlikleri gibi çeşitli etkinlikler de turistlerin eğlence beklentilerini karşılamak için düzenlenmektedir.

3.4.2. Sağlık

İnsanlar sağlıklı bir yaşam sürdürebilmek ve hastalıklarına çare bulabilmek amacıyla geçmişten bugüne seyahat etmektedir. Günümüzde teknolojik ilerlemeler ve tıp alanındaki gelişmeler, ciddi hastalıklara çözüm sağlayacak ilaçların üretimine imkân tanımaktadır. Bununla birlikte, insanlar hala hastalıklarından kurtulmak ve dinlenmek için oksijeni bol ormanlara, cilt hastalıklarına iyi gelen kaplıcalara ve şifalı sulara gitmeye devam etmektedir (Küçükaslan, 2007).

Her ne kadar modern tıp önemli bir yerde olsa da, insanların doğal çözümlere ve doğanın sunduğu şifalı etkilere olan ilgisi devam etmektedir. Bu nedenle, sağlık turizmi önemini korumakta ve insanların sağlık amaçlı seyahatlerine devam etmektedir.

3.4.3. Spor

İnsanlar, spor yapma amacıyla turizm faaliyetlerine sıklıkla katılmaktadırlar. Spor, geçmişten günümüze kadar insanların bilinçli veya bilinçsiz olarak yaptığı fiziksel ve ruhsal gelişmeyi destekleyen hareketlerin bir bilim dalıdır (Frey & Eitzen, 1991). Günümüzde spor, insan hayatının vazgeçilmez bir parçası haline gelmiş ve turizmle birleşerek önemli bir sektör oluşturmuştur (Erkan & Koçak, 2023).

İnsanlar spor faaliyetlerine aktif veya pasif olarak katılabilirler. Aktif spor turizmi, insanların spor aktivitelerine katılarak fiziksel olarak aktif olmalarını sağlar. Örneğin, bir turist dağcılık, sörf, yüzme veya bisiklete binme gibi sporlara katılarak heyecan dolu deneyimler yaşayabilir. Pasif spor turizmi ise izleyici olarak spor etkinliklerini takip etmeyi ve keyif almaya odaklanmayı içerir. Örneğin, bir turist bir futbol maçını izlemek için başka bir ülkeye seyahat edebilir. Spor turizmi, turizm ve sporun birleştiği bir alandır ve ülkelerin ekonomik, politik, kültürel ve tanıtım alanlarında faydalandığı bir sektördür (Turgut, 2019).

Spor etkinliklerinin düzenlendiği ülkeler, bu etkinliklerin organizasyonu ve tanıtımı için önemli yatırımlar yaparlar. Spor turizmi, turist akışını artırarak ekonomik büyümeye katkıda bulunurken, ülkenin tanıtımını da yapmaktadır. Ayrıca, spor turizmi sayesinde ülkelerin politik ve kültürel ilişkileri geliştirilebilir ve uluslararası alanda daha fazla görünürlük elde edilebilir.

Spor turizmi hem sporcular hem de sporseverler için ilgi çekici bir seçenek sunmaktadır. İnsanların farklı spor etkinliklerini deneyimlemek, yeni yerler keşfetmek ve sporla ilgili kültürel deneyimler yaşamak istemeleri, spor turizminin popülerliğini artırmaktadır.

4. SPOR VE TURİZM

Doğru, spor ve turizm sektörleri birbirleriyle doğrudan ilişkilidir ve birbirlerinin ilerlemesine pozitif katkıda bulunurlar (Erkan ve Koçak, 2023). Her iki sektörün de farklı amaçları olsa da büyümelerinde karşılıklı etkileşim söz konusudur. Spor ve turizm alanlarında önemli araştırma ve geliştirme çalışmaları bulunmaktadır (Şebin, 2018).

Her iki sektör de toplumsal yaşantımızın her evresinde önemli bir rol oynamaktadır. İnsanlar, fiziksel ve zihinsel sağlıklarını korumak, eğlenmek ve hoşça vakit geçirmek için spor ve turizm etkinliklerine olan taleplerini artırmaktadır (Gibson, 2003). Bu nedenle, spor ve turizm arasındaki bağın güçlü olduğu ve gelecekte daha da artacağı öngörülmektedir.

4.1. Spor Turizminin Tarihçesi

Spor turizmin tarihçesi oldukça eskiye dayanmaktadır. Spor turizmiyle ilgili gelişmeler 18. ve 19.yüzyılda İngiltere’de gerçekleşen Endüstri devriminden önce başlayıp günümüze kadar ortaya konulan yeni akımlar ve gelişmeler spor ve turizm faaliyetlerine de hız kazandırmıştır (Erkan, v.d.,2022).

Spor turizminin geçmişten günümüze kadar olan ilerlemesinde ve yaygınlaşmasında 4 etken öne çıkmıştır, bunlar:

- Turistlerin ve sporcuların hayata karşı bakış açıları pozitif yönde gelişmiştir.
- Özellikle Batı toplumunda kişinin kendine olan saygısı zihinsel ve fiziksel yönden kendilerine iyi gelen etkinliklere olan ilgileri artmıştır.
- 1990’lardan günümüze insanların serbest zamanlarını verimli bir şekilde geçirme gereksinimlerinde artış olmuştur.
- Sportif etkinliklerin düzenlendiği şehirlerin sosyal, ekonomik ve kültürel yönden gelişim göstermesi spor turizmi faaliyetlerinin küresel çapta popülerliğinin artmasına olanak sağlamıştır (Hinch,2004).

Yukarıda verilen maddeler incelenecek olursa geçmiş zamanlara göre günümüzde spor turizmiyle ilgili faaliyetlere insanların ilgi göstermelerindeki ana etken özellikle gelişmiş ülkelerde çalışma saatlerinin azalması ve serbest zaman sürelerinin çoğalmasıyla birlikte insanlar eğlenmek, dinlenmek, hoşça vakit geçirmek ve sevdiği spor branşıyla uğraşmak için spor turizmiyle ilgili etkinliklere ilgi göstermektedirler ve her geçen yıl spor turizminin popülaritesi artırdığı düşünülmektedir.

4.2. Spor Turizmi Çeşitleri

Spor turizmi; ilgi duyma gayesine, gerçekleşme biçimine, sportif aktivitelerin icra edildiği mekâna göre farklılık gösteren bölümlere ayrılmaktadır (Ehigiamusoe, 2020). Gibson'a (1998) göre, spor turizmi üç farklı bölüme ayrılmaktadır: aktif spor turizmi, olay tabanlı spor turizmi ve nostalji spor turizmi. Bu üç bölüm aşağıda tartışılmıştır.

4.2.1. Aktif Spor Turizmi

Eğlenmek ve ilgilendiği spor branşını icra etmek amacıyla yolculuğa çıkan spor meraklılarından ve mesleki olarak üst düzeyde sporla ilgilenen kişilerden oluşmaktadır" (Gibson, 1998). Genellikle genç ve orta yaş insanların uğraştığı paraşütle atlama, dağ tırmanışı, mağara dalışı, uçurtma sörfü, kayak, bungee jumping, snowboard, yelken kanat, sörf gibi sporlara amatör düzeyde katılım örnek gösterilebilir.

Bu tür aktif spor faaliyetleriyle ilgilenen bireyler genellikle tek spor faaliyetine odaklanmakta ve yaşamlarının büyük bir kısmını fiziksel ve zihinsel sağlıklı kalmak için sevdikleri ve keyif aldıkları spor branşını yaparak geçirmektedir (Nogawa, vd., 1996). Bu tür spor branşlarıyla uğraşanların genel olarak eğitim seviyesinin yüksek, maddi durumlarının oldukça iyi olduğunu belirtmek gerekir (McGehee, vd., 2003).

Kısacası, yapılan tanımlar ve verilen bilgilere bakıldığında aktif spor turizmi, sportif faaliyetlere katılan veya rekabet etmek amacıyla seyahate çıkan sporcuları ve dinlenme dönemlerinde rekreasyon faaliyetleri için spor tesislerinden faydalanmak amacıyla seyahate çıkanları içeren bir kavram olarak özetlenebilir.

4.2.2. Nostalji Spor Turizmi

Geçmiş dönemlerden günümüze kadar gerçekleştirilmiş önemli spor organizasyonlarının düzenlendiği yerleri, müzeleri, stadyumları, salonları ziyaret etmek, tanımak, incelemek amacıyla yapılan gezintiler nostalji spor turizmi olarak adlandırılmaktadır (Yeşil, 2015).

Özetleyecek olursak, nostalji spor turizmi, geçmişten günümüze kazanılan başarıların gerçekleştiği stadyumlar, salonlar ve benzeri mekanları ile müzeleri görmek amacıyla yapılan gezintilere katılanları ifade etmektedir.

4.2.3. Olay Tabanlı Spor Turizmi

Esas olarak spor olaylarının gündemi oluşturduğu ve gerçekleşen bu olaylara seyirci olarak katılımın sağlandığı spor turizm çeşididir. Maddi bakımdan refah seviyesine ulaşmış bireyler ilgilendikleri spor branşının geçmişten günümüze olan tarihini araştırmakta hem de spor olayının gerçekleştiği mekanlara giderek o atmosferi yaşamak için seyahat etmektedirler (Yeşil,2015).

Özetlenecek olursa olay tabanlı spor turizmini dünya şampiyonaları ve kıtalarda gerçekleşen spor organizasyonu gibi etkinliklere katılmak için gezintiye çıkanlar olarak ifade etmek doğru olacaktır.

4.3. Spor Turizminin Etkileri

Spor organizasyonlarının düzenlendiği kıtalarda veya ülkelerde gerçekleştirilen spor aktivitelerinin spor turizmi kapsamında ekonomik, politik, çevresel, sosyokültürel ve sağlık açısından pek çok pozitif ve negatif etkileri söz konusudur (Akın,2018). Bu etkiler aşağıda açıklanmıştır.

4.3.1. Spor Turizminin Ekonomik Etkileri

Spor organizasyonlarının turizmin kalkınmasında ve markalaşmasında pek çok etkisi bulunmaktadır. Bunların en önemlilerinden bir tanesi de işin ekonomik boyutudur. Spor turizminin kâr getirici özelliğinin olması, iş alanlarının çoğalması 55 ile ülkeler arasında ticari ilişkilerin artması gibi pek çok olumlu etkileri bulunmaktadır (Gucciardi ve Gordon, 2011).

Spor etkinlikleri aracılığıyla ortaya çıkacak turizm; düzenleyen ülke için döviz girdisi açısından mühim bir faktör olduğu kadar bölgeler arası eşitsizliği önleme açısından son derece mühim etkisi de bulunmaktadır. İlaveten gelişmekte olan ülkelerde yeni iş kollarının açılmasına, altyapı, ulaşım, iletişim gibi alanların daha ileri seviyelere ulaşmasında önemli katkı sağlayacağı öngörülmektedir (Clark,2008).

Erkan, v.d.,2022 yaptıkları çalışmada TUİK 2022 verilerin bakıldığında bu çeyrekte tüm harcama türleri geçen yılın aynı çeyreğine göre artmıştır. Spor, eğitim, kültür harcaması %456,1 arttığı görülmektedir sonucuna varmışlardır. Öte yandan yanı çalışmada turizm geliri ve ziyaretçi sayılarına bakıldığında ülkemize gelen turist sayısı odaklı olarak turizm gelirlerinin çoğunluğunu spor, eğlence vb. organizasyonları sağlamakta olduğu görülmektedir (Erkan,v.d.,2022).

Tüm bu çalışmalar doğrultusunda spor turizminin gerek bölge halkına gerekse ülkeye olumlu ekonomik etkilere sahip olduğu karşımıza çıkmaktadır.

4.3.2. Spor Turizminin Çevresel Etkileri

Spor turizminin tabiat üzerinde pozitif ve negatif etkileri olduğu bilinmektedir. Spor turizminin çevreye verdiği değer nezdinde; kullanılmayan boş alanların spor turizm koşullarına uygun olarak halka açılmasına olanak tanımakta, bu yerlerin spor aktivitelerinin yapılabileceği merkezlere dönüştürülmesi gibi pozitif katkıları olmaktadır (Erkan ve Koçak,2023). Fakat bu boş alanların tesisleşmeye dönüşmesi bu alan üzerinde yaşayan canlıların, ağaçların ve bitkilerin yok olmasına da sebep olduğu için bu durumu da negatif etki olarak değerlendirebiliriz.

Bununla birlikte etkinliklere katılmak için gelen turistlerin çevreyi kirletmeleri, tarihi yapılara zarar vermeleri gibi etkenlerde turizm vasıtasıyla doğaya verilen zararlar olumsuz etki olarak görülebilir. Ayrıca etkinliğin yapıldığı sahil kesimlerine ve ormanlık alanlara turistlerin arabalarıyla gelmesi ve yapılan yoğun tempolu spor aktiviteleri yüzünden toprağın verimini kaybetmesi bir başka olumsuz etki yaratmaktadır (Higham ve Hinch, 2018).

Spor turizminin çevre üzerinde olumsuz etkilere sahip olmasına rağmen olumlu etkileri de bulunmaktadır. Sit alanlarının korunması, tarihi ve kültürel mekanlara değer verilmesi insanlar arasında doğaya saygı bilincinin aşılması, ülkenin ulaşım, altyapı, iletişim gibi eksiklerinin giderilmesi gibi faktörlerde spor turizminin olumlu etkileri arasında gösterilebilmektedir (Akın,2018).

Tüm bu etkiler sonucunda spor turizminin çevreye olan faydaları ve olumsuz etkileri kıyaslandığında olumlu etkilerinin ağır bastığı ve bulunduğu çevreye olumlu katkıları olduğu karşımıza çıkmaktadır.

4.3.3. Spor Turizminin Sosyo-Kültürel Etkileri

Sportif faaliyetlere katılan spor severler bireysel veya grup olarak sergiledikleri davranış biçimleriyle seyahat ettikleri bölgeyi etkileyebilmektedir. Örneğin, enerjisi yüksek ve grup dinamiği yüksek olan gruplar gittikleri bölgeleri pozitif yönde etkileyebilir insanların hoşça vakit geçirmelerini sağlayabilirler. İnsanların karşılıklı saygı sevgi çerçevesinde iletişim kurması neticesinde hoşgörü ortamı oluşur insanların birbirlerini daha iyi anlamalarına barış rüzgarlarının esmesine vesile olunabilir (Deery, v.d.,2004).

4.3.4. Spor Turizminin Sağlığa Yönelik Etkileri

Spor turizmi, seyahat eden kişilerin spor etkinliklerine katılmak, spor tesislerini ziyaret etmek veya doğal güzelliklerde spor yapmak amacıyla seyahat etmelerini ifade eder. Spor turizmi sağlığa bir dizi olumlu etkiler sağlayabilir. Funk, vd.,2007 ye göre spor turizminin sağlığa etkilerinden bazıları aşağıdaki gibidir:

Fiziksel Aktivite: Spor turizmi, seyahat eden kişilerin aktif bir yaşam tarzı sürdürmelerini teşvik eder. Spor etkinliklerine katılmak, trekking, dağ bisikleti, su sporları gibi doğal ortamlarda fiziksel aktivite yapmak, vücutta kalp ve dolaşım sistemi üzerinde olumlu etkiler yaratır (Gibson, 1998). Düzenli fiziksel aktivite kilo kontrolüne yardımcı olabilir, kas gücünü artırabilir, kardiyovasküler sağlığı iyileştirebilir ve genel olarak sağlıklı bir yaşam tarzının bir parçası olabilir (Kurtzman ve Zauhar, 2003).

Stres Azaltma: Seyahat etmek ve spor yapmak, stresi azaltmanın etkili bir yoludur. Farklı bir ortamda yeni deneyimler yaşamak, günlük rutinden uzaklaşmak ve rahatlamak, zihinsel ve duygusal iyilik halini artırabilir. Spor etkinlikleri ve doğal güzelliklerin içinde bulunmak, stres hormonlarının azalmasına ve genel ruh halinin iyileşmesine katkıda bulunabilir (Erkan, v.d.,2022).

Ruhsal Sağlık: Spor turizmi, ruh sağlığı üzerinde de olumlu etkilere sahip olabilir. Spor etkinlikleri ve doğal güzelliklerle çevrili ortamlarda zaman geçirmek, ruh halini yükseltebilir, motivasyonu artırabilir ve depresyon veya kaygı gibi ruhsal sorunların hafiflemesine yardımcı olabilir. Aynı zamanda sosyal etkileşimleri teşvik ederek, sosyal bağlantıları güçlendirme ve yeni insanlarla tanışma fırsatı sunabilir (Clark,2008).

Doğa ile Bağlantı: Spor turizmi, doğa ile daha yakın bir temas kurmanın fırsatını sunar. Doğal güzelliklerde spor yapmak, açık havada vakit geçirmek ve doğal çevrenin tadını çıkarmak, insanların doğaya olan bağlarını güçlendirir (Şebin, 2018). Doğa yürüyüşleri, dağcılık, sörf, yüzme gibi spor etkinlikleri, doğanın sunduğu serinletici bir deneyim yaşatır ve doğa sevgisini geliştirir (Güdük,2019)

Motivasyon ve Hedef Belirleme: Spor turizmi, yeni spor deneyimleri yaşama ve hedefler belirleme konusunda motivasyon sağlar. Farklı spor etkinliklerine katılmak veya belirli bir hedefe ulaşmak için seyahat etmek, insanlara daha fazla motivasyon ve odaklanma sağlayabilir (Erkan & Koçak, 2023). Bu da kişisel gelişimi teşvik eder ve sağlıklı yaşam tarzı alışkanlıklarının sürdürülmesini destekler (Akın,2018).

Sonuç olarak, spor turizmi fiziksel aktiviteye teşvik eder, stresi azaltır, ruh sağlığını iyileştirir, doğa ile bağlantıyı güçlendirir ve kişilere motivasyon sağlar. Bu nedenle, spor turizmi sağlıklı bir yaşam tarzını desteklemek ve genel sağlığı geliştirmek için önemli bir seçenektir. Ancak, herhangi bir spor etkinliğine katılmadan önce sağlık durumu ve yetenekler göz önünde bulundurulmalıdır.

4.4. Dünyada Spor Turizminin nemi

Dünya’da spor turizmi giderek gelişmektedir. Bu nedenle özellikle gelişmiş ve gelişmekte olan ülkeler son yıllarda spor turizmini geliştirme ve yaygınlaştırma çabasına girmişlerdir. Bunun en önemli nedeni ise spor amaçlı turizm gelirinin artması olarak değerlendirilmektedir. Tatil için gelen 3 turistin bıraktığı parayı spor amaçlı gelen 1 turist bırakmaktadır (Ekici ve izel,2014)

"Türkiye Seyahat Acenteleri Birliği (TURSAB) tarafından 2014 yılında yayımlanan Spor Turizmi Raporu'na göre, turizm sektörü dünya genelinde 2014 yılında toplam 1.2 trilyon dolar büyüklüğe ulaşmıştır. Bu raporda, sportif etkinlikleri izlemek amaçıyla seyahat edenlerin dahil edilmesiyle birlikte spor turizminin yaklaşık 180 milyar dolarlık bir büyüklüğe sahip olduğu açıklanmıştır. Ayrıca, küresel turizmin yıllık büyüme oranının %4-5 seviyelerinde olduğu göz önüne alındığında, spor turizminin yıllık büyüme oranının yaklaşık %14 olduğu hesaplanmıştır. Uluslararası verilere dayanarak, spor turistinin normal bir turiste göre yaklaşık olarak 2-3 kat daha fazla harcama yaptığı belirtilmektedir. 2006-2014 yıllarını kapsayan dönemde dünya genelinde 90 milyon insan, Olimpiyatlar, Dünya Kupası gibi küresel çapta etki uyandıran spor organizasyonlarını yerinde izlemek amaçıyla seyahat etmiştir. Bu seyahatlerin 13 milyonu yurt dışına çıkan spor turistlerinden oluşmaktadır. Spor turistlerinin yurt dışında yaptığı harcamalar ise 10 milyar doları aşmaktadır."

Dünyada spor turizmi açısından küresel çapta etkisi olan Olimpiyat Oyunları, sadece sporcuları, antrenörleri ve sporseverleri değil, aynı zamanda düzenlendiği ülke ve insanları için ekonomik anlamda önemli fırsatlar sunmaktadır. Fransa'daki Limoges Spor Ekonomisi ve Hukuk Merkezi'nin 2017 yılında yayımladığı rapora göre, 2024'te düzenlenecek olan Olimpiyat Oyunları lke içinde 5,3 ile 10,7 milyar Euro arasında bir ekonomik döngü oluşturması öngörülmektedir. Aynı rapora göre, 2024 Paris öncesinde ve sırasında yaklaşık 150 bin kişiye istihdam olanağı sağlanacaktır. Bu 150 bin kişinin 78 bini oyunların organizasyonunda, 60 bini otel ve restoranlar gibi turizm sektöründe, 12 bini ise spor komplekslerinin inşa aşamasında istihdam edilecektir.

Sonuç olarak Dünya genelinde küresel çapta etkisi olan spor organizasyonlarının düzenlendiği ülkeler, spor turizmi açısından önemli ekonomik, toplumsal ve politik katkılar elde edebilmektedir. Bu organizasyonlar, turistlerin akın etmesine ve harcamalarının artmasına neden olurken, aynı zamanda istihdam olanakları yaratmakta ve yerel ekonomilere canlılık getirmektedir. Spor organizasyonlarının düzenlendiği ülkeler, uluslararası platformda tanınırlık kazanır ve turizm sektöründe büyük bir potansiyele sahip olur. Aynı zamanda, bu organizasyonlar toplumsal bir birlik ve beraberlik duygusu yaratırken, ülkeler arasında politik ilişkilerin gelişmesine de katkıda bulunabilir. Dolayısıyla, spor turizmi küresel etkinliklerinin düzenlendiği ülkeler açısından çeşitli faydalar sağlamaktadır.

4.4.1. Türkiyede Spor Turizminin Önemi

Güdük (2019)'a göre Türkiye'de spor turizminin gelişmesinde üç ana unsur bulunmaktadır. Bu unsurlardan ilki, ev sahipliği yapılan uluslararası organizasyonlardır. 1997 Dünya Hava Sporları ve 1999 Avrupa Yüzme Şampiyonası'na ev sahipliği yapan Türkiye zaman içinde ev sahipliği yaptığı uluslararası organizasyon sayısını arttırmıştır. 17. Akdeniz Oyunları, 25. Dünya Üniversiteler Kış Oyunları, FIFA U20 Dünya Kupası, Cumhurbaşkanlığı Türkiye Bisiklet Turu, 2017 Dünya İşitme Engelliler Olimpiyatları, Uluslararası İstanbul Maratonu bu organizasyonlardan bazılarıdır. İkinci unsur, 20-25 yıl kadar önce rafting, yamaç paraşütü gibi sporların Türkiye'de spor turizmi kapsamında değerlendirilmeye başlanıp hızla yaygınlaşmasıdır. 2000'li yıllara geldiğimizde de Türkiye'de spor turizminin gelişimindeki en önemli unsur olan futbol kamp turizmi ve golf turizmi karşımıza çıkmaktadır. Özellikle, Antalya'nın Belek beldesi spor turizmi konseptli otelleriyle adından söz ettirmektedir (Karakoç, 2010).

5. TOPLUMSAL DESTEK

Spor ekonomisinin ülkeye veya destinasyon üzerine olumlu etkileri oldukça fazla olduğu yapılan çalışmalarda karşımıza çıkmaktadır bu nedenle destinasyonun sürdürülebilir gelişimini destekleyen politikaların uygulanması gerekmektedir (Lee,2013). Yerel halkın turizm gelişimine verdiği desteği anlamak, yerel yönetimler, politika yapıcılar ve işletmeler için çok önemlidir. Geliştirilmekte olan herhangi bir faaliyetin başarısı ve sürdürülebilirliği, yerel politika yapıcıların desteğine bağlıdır.(Nunkoo ve Gursoy,2016). Gursoy vd. (2017); Kurtzman (2005) yapmış oldukları çalışmalarda turizm endüstrisinin sürdürülebilir gelişimi için yerel sakinlerin desteği ve katılımının çok önemli olduğunu ortaya koymuşlardır.

Sonuç olarak, bölge sakinleri turizmin olumlu etkilerini olumsuz etkilerinden daha güçlü algılamaktadır ve bu da turizm gelişimine verdikleri desteği açıklamaya yardımcı olmaktadır. Bu nedenle, bölge sakinlerinin desteğini kazanmak, turizm planlama ve geliştirmeden sorumlu yöneticiler için kilit bir görev olarak karşımıza çıkmaktadır. (Jeong vd. 2019).

6. YÖNTEM

6.1. Araştırmanın Amacı

Spor turizminin yapıldığı destinasyona etkileri üzerine yapılmış nicel çalışmaların azlığı göze çarpmaktadır. Bu çalışmada ise yerel halkın spora yönelimlerinin spor turizmini üzerindeki etkisine ilişkin bölge sakinlerinin algı düzeylerinin ölçülmesi amacıyla hizmet etmesi ve alanyazına yol gösterici bir çalışma olması amacıyla yürütülmektedir. Ayrıca bölge halkının spor turizminin gelişimini destekleme eğilimlerini gün yüzüne çıkarmak amacını da içinde barındıran araştırmanın sektöre bölge sakinlerinin spor turizmine olan algıları hakkında bilgi verilmesi sağlayarak spor turizminin gelişimi desteklenmesi istenmiştir.

6.2. Çalışmanın Modeli

Günümüzde var olan bir durumu olduğu gibi ortaya çıkarmayı, tavırları ve davranışları açıklamayı, karşılaştırmayı ve betimlemeyi amaçlayan araştırmalar tarama türü araştırmalardır (Karasar, 2000). Bu çalışma Yerel halkın spora yönelimlerinin spor turizmini üzerindeki etkisine ilişkin bölge sakinlerinin algı düzeylerinin ölçülmesi amacıyla hizmet etmesi ve alanyazına yol gösterici bir çalışma olması amacıyla yürütülmektedir. Var olan durumu açıklamaya çalıştığından, araştırma, tarama modelinde betimsel bir araştırma olarak desenlenmiştir.

6.3. Evren ve Örneklem

Bu çalışmada verilerin analizinde spor turizmine katılan ya da katılmayan bireyler arasında ayırımına yer verilmemiştir. Çalışmamızdaki örneklem grubu ise temelde spor turizmi kavramına hâkim kişileri kapsamaktadır.

Araştırmada zaman, maliyet, ekonomik ulaşılabilirlik gibi faktörlerden dolayı olasılığı bilinmeyen örnekleme çeşitlerinden kolayda örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Çalışma kapsamında Ankara, Eskişehir ve İzmir illerinde yaşayan 1140 kişi ile yüz yüze anket uygulaması yapılmıştır.

6.4. Veri Toplama Araçları

Ankara, Eskişehir ve İzmir illerinde yaşayan 18-33 yaş ve üzeri 1140 kişi ile yüz yüze iletişime geçilerek ‘Spor Turizminin Toplum Üzerindeki Etkisine İlişkin Bölge Sakinlerinin Algısı ve Desteği Ölçeği’, ‘Spor Etkinliklerine Yönelim Ölçeği’ ve ‘Kişisel Bilgi Formu’ olmak üzere 3 bölümden oluşan anket uygulaması yüz yüze bir şekilde yapılmıştır.

Spor Turizminin Toplum Üzerindeki Etkisine İlişkin Bölge Sakinlerinin Algısı ve Desteği Ölçeği

Çalışmamızda González-García, vd. (2022) tarafında geliştirilmiş Türkçeye uyarlaması 2023 yılında Erkan ve Koçak tarafında yapılmıştır Spor Turizminin Toplum Üzerindeki Etkisine İlişkin Bölge Sakinlerinin Algısı ve Destek Düzeylerini ölçmek amacıyla 6 faktör ve 22 sorudan oluşan ölçeğin KMO değeri 0.874 olarak belirlenmiştir.

Spor Etkinliklerine Yönelim Ölçeği

Çalışmamızda Pons vd. (2006) tarafında geliştirilmiş Türkçeye uyarlaması 2018 yılında Çevik, vd. tarafında yapılmıştır spor ve eğlence endüstrisinde hizmet sunanlara izleyiciye yönelik spor etkinliklerine yönelimlerini ölçmek amacıyla 3 faktör ve 12 sorudan oluşan ölçeğin KMO değeri 0.876 olarak belirlenmiştir.

Kişisel Bilgi Formu

Oluşturulan kişisel bilgi formu, katılımcıların demografik özellikleri hakkında bilgi edinmek adına araştırmacılar tarafından hazırlanan bilgi formundan yararlanılmıştır. Kişisel bilgi formunda katılımcıların cinsiyet, eğitim bilgileri vb. sorular yer almaktadır.

6.5. Veri Analizi

Veri toplama süreci sonrasında, toplamda 1365 veri SPSS 26.00 programına aktarılmış ve kontrol edilme sürecinden sonra, boş bırakılan sorular çalışmadan çıkartılarak 1140 veri analize hazır hale getirilmiştir. Araştırmadan elde edilen verilerin analizinde SPSS 26.0 Paket programı kullanılmıştır. Verilerin yorumlanmasında katılımcılara yönelik bilgiler için yüzde (%) ve frekans analizlerinden yararlanılmıştır.

Demografik özelliklere göre ölçeklere yorumlamasında ise aritmetik ortalama ($\bar{x}$) ve standart sapma (SS) değerleri kullanılmıştır. Verilerin analizinde çarpıklık, basıklık değerlerinin -2 ile +2 aralığını olması nedeniyle elde edilen verilere parametrik testler uygulanmıştır.

Çalışmanın istatistiksel analizinde, değerlendirmeye alınan değişkenler, aritmetik ortalama ($\bar{x}$), standart sapma (ss), sayı ve yüzde değerleri ile tanımlanmıştır. Çalışmada cinsiyete göre verilerin karşılaştırması T testi ile, yaş, eğitim, meslek ve aylık gelire göre verilerin karşılaştırmasında ise One Way Anova testi uygulanmıştır. Anlamlılık $p < 0,05$ olarak kabul edilmiştir.

Bununla birlikte, iki ölçek arasındaki ilişkinin saptanması için, Pearson Korelasyon analizi yapılmıştır. Anlamlılık düzeyi ve iki ölçek arasındaki ilişkinin yordanmasında ise, Regresyon analizi kullanılmıştır. İstatistiksel analiz sonucunda toplam güvenirliğin (Cronbacha > 0.82) olduğu tespit edilmiştir.

7. BULGULAR

7.1. Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre Frekans Analizi

Yapılan analiz sonucunda katılımcıların demografik özelliklerine göre ortaya çıkan bulgular aşağıdaki gibidir.

Tablo 1. Anket katılımı olarak Cinsiyet düzeyi frekans tablosu.

		Frekans	Yüzde
<i>Cinsiyet</i>	Kadın	728	63,9
	Erkek	412	36,1

Tablo 1' incelendiğinde, katılımcıların %63,9'u kadın, %36,1'i erkek olduğu karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 2. Anket katılımı olarak Medeni Durum düzeyi frekans tablosu.

<i>Medeni Durum</i>	<i>Evli</i>	44	3,9
	Bekar	1096	96,1

Tablo 2 incelendiğinde katılımcıların %3,9'u evli, %96,1'inin bekar olduğu karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 3. Anket katılımı olarak Yaş düzeyi frekans tablosu.

<i>Yaş</i>	18-22 Yaş	562	49,2
	23-27 Yaş	458	40,2
	28-32 Yaş	76	6,7
	33 Yaş ve Üzeri	45	3,9

Tablo 3 incelendiğinde katılımcıların %49,2'si 17-22 yaş, %40,2'si 23-27 yaş, %6,7'si 28-32 yaş ve %2,9'u 33 yaş ve üzeri aralığında olduğu görülmektedir.

Tablo 4. Anket katılımı olarak Eğitim düzeyi frekans tablosu.

Eğitim	Lisans üstü	63	5,5
	Lise	107	9,4
	Önlisans-Lisans	970	85,1

Tablo 4 incelendiğinde katılımcıların %5,5'i lisansüstü, %9,4'ü lise, %85,1'i önlisans lisans eğitime sahip oldukları görülmektedir.

Tablo 5. Anket katılımı olarak Gelir düzeyi frekans tablosu.

Gelir	5.000 TL'den Az	130	11,4
	5.001-10.000 TL	452	39,6
	10.001 TL'den Çok	558	48,9

Tablo 5 incelendiğinde katılımcıların %11,4'ü 5.000 TL ve altı, %36,6'sı 5.000-10.000 TL ve %48,9'u 10.000 TL ve üzeri gelir düzeyine sahip oldukları karşımıza çıkmaktadır.

7.2. Katılımcıların cinsiyet değişkenine göre T-testi Analizi

Yapılan t-testi analizi sonucunda ortaya çıkan veriler tablo 6'daki gibidir.

Tablo 6. Cinsiyet değişkeni T testi tablosu.

Ölçek	Cinsiyet	N	X	SS	Sd	t	p
Spor Turizmi	Kadın	728	4,16	0,35	1138	-5,64	,000
	Erkek	412	4,04	0,36			
Spora Yönelim	Kadın	728	2,66	0,73	1138	-10,91	,000
	Erkek	412	3,11	0,61			

***p<0,05**

Tablo'6 incelendiğinde bireylerin Spor Turizminin Toplum Üzerindeki Etkisine İlişkin Bölge Sakinlerinin Algısı ve Desteklerinin spora yönelimleri açısından cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık olduğu görülmektedir ($t[1138]=-5,64$; $p<0,05$).

Kadın bireylerin Spor Turizminin Toplum Üzerindeki Etkisine İlişkin Bölge Sakinlerinin Algısı ve Desteklerinin(X=4,16) erkek bireylerin Spor Turizminin Toplum Üzerindeki Etkisine İlişkin Bölge Sakinlerinin Algısı ve Desteklerinden (X=4,04) daha olumlu olduğu, spora yönelim düzeylerinin ise erkek bireylerin (X=3,11) kadın bireylere (X=2,66) göre daha fazla olduğu yapılan analizde karşımıza çıkmaktadır.

7.3. Katılımcıların Demografik Özelliklerine Göre Anova Analizleri

Katılımcıların demografik özelliklerine göre (yaş, cinsiyet vb.) yapılan Anova analiz sonuçları aşağıda tablolar halinde verilmiştir.

Tablo 7. Cinsiyet değişkenine göre Anova Testi Sonuçları

Ölçek	Cinsiyet	N	X	SS	Sd	f	p
Ekonomik Etki	Erkek	412	4,49	,438	1140	10,338	0,001
	Kadın	728	4,57	,437			
Kültürel Etki	Erkek	412	4,38	,439	1140	13,974	0,000
	Kadın	728	4,49	,458			
Siyasi ve İdari Etki	Erkek	412	4,35	,482	1140	14,568	0,000
	Kadın	728	4,47	,494			
Sosyal Etki	Erkek	412	2,25	,634	1140	15,687	0,018
	Kadın	728	2,40	,594			
Çevresel Etki	Erkek	412	3,95	,910	1140	5,591	0,000
	Kadın	728	4,08	,895			
Toplumsal Destek	Erkek	412	4,45	,416	1140	28,159	0,000
	Kadın	728	4,58	,426			
Sosyalleşme	Erkek	412	0,71	1,37	1140	,400	0,527
	Kadın	728	0,76	1,54			
Duygu Arama	Erkek	412	3,45	,873	1140	146,548	0,000
	Kadın	728	4,01	,679			
Bilgi Arama	Erkek	412	3,94	,825	1140	196,503	0,000
	Kadın	728	3,71	,665			

***p<0,05**

Tablo 7’de spor turizminin toplum üzerindeki etkisine ilişkin bölge sakinlerinin algısı ve destekleri ve spora yönelim ölçeği alt boyutlarının cinsiyet değişkeni ile arasında farklılık gösterdiğini belirlemek amacıyla LSD testi yapılmıştır. Yapılan test sonucunda kullanılan ölçekler ile cinsiyet değişkeni arasında neredeyse tüm alt boyutlarda anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir.

Bu anlamlı farklılıklar spor turizminin toplum üzerindeki etkisine ilişkin bölge sakinlerinin algısı ve destekleri ölçeğinin ekonomik etkiler alt boyutunda ($F=10,338; p<05$), kültürel etki alt boyutunda ($F=13,974; p<05$), siyasi ve idari alt boyutunda ($F=14,568; p<05$), sosyal etki alt boyutunda ($F=15,687; p<05$), çevresel etkiler alt boyutunda ($F=5,591; p<05$) ve ölçeğin son boyutu olan toplumsal destek alt boyutunda ($F=28,159; p<05$) değerleri ve tablo7 incelendiğinde alt boyutların cinsiyet değişkeni ile pozitif bir anlamlılık olduğu karşımıza çıkmaktadır.

Spora yönelim ölçeği ile yapılan analiz sonuçlarına bakıldığında ise sosyalleşme alt boyutunda bir anlamlılık olmadığı ($F=,400; p>05$) diğer iki boyut olan duygu arama ($F=146,548; ; p<05$) ve bilgi arama ($F=196,503; p<05$) alt boyutlarında pozitif bir anlamlılık olduğu karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 8. Medeni Durum değişkenine göre Anova Testi Sonuçları

Ölçek	Medeni Durum	N	X	SS	Sd	f	p
Ekonomik Etki	Evli	44	4,44	,502	1140		
	Bekar	1096	4,55	,436		2,351	0,125
Kültürel Etki	Evli	44	4,48	,468	1140		
	Bekar	1096	4,45	,483		,139	0,709
Siyasi ve İdari Etki	Evli	44	4,44	,579	1140		
	Bekar	1096	4,42	,489		,052	0,820
Sosyal Etki	Evli	44	2,03	,548	1140		
	Bekar	1096	2,36	,612		11,835	0,001
Çevresel Etki	Evli	44	3,44	1,07	1140		
	Bekar	1096	4,05	,887		19,640	0,000
Toplumsal Destek	Evli	44	4,44	,588	1140		
	Bekar	1096	4,54	,420		2,119	0,146
Sosyalleşme	Evli	44	,621	1,39	1140		
	Bekar	1096	,752	1,48		,330	0,566
Duygu Arama	Evli	44	3,50	1,06	1140		
	Bekar	1096	3,82	,787		6,575	0,010
Bilgi Arama	Evli	44	3,48	1,04	1140		
	Bekar	1096	3,72	,774		4,071	0,044

***p<0,05**

Tablo 8’de spor turizminin toplum üzerindeki etkisine ilişkin bölge sakinlerinin algısı ve destekleri ve spora yönelim ölçeği alt boyutlarının medeni durum değişkeni ile arasında farklılık gösterdiğini belirlemek amacıyla LSD testi yapılmıştır. Yapılan test sonucunda kullanılan ölçekler ile medeni durum değişkeni arasında anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir.

Bu anlamlı ve anlamsız farklılıklar spor turizminin toplum üzerindeki etkisine ilişkin bölge sakinlerinin algısı ve destekleri ölçeğinin ekonomik etkiler alt boyutunda ($F=2,351; p>05$), kültürel etki alt boyutunda ($F=,139; p>05$), siyasi ve idari alt boyutunda ($F=,052; p>05$) ölçeğin son boyutu olan toplumsal destek alt boyutunda ($F=2,119; p>05$) anlamlı bir farklılık olmadığı ölçeğin diğer boyutlarından sosyal etki alt boyutunda ($F=11,835; p<05$) ve çevresel etkiler alt boyutu ($F=19,640; p<05$) değerleri ve tablo 8 incelendiğinde alt boyutların medeni durum değişkeni ile pozitif bir anlamlılık olduğu karşımıza çıkmaktadır.

Spora yönelim ölçeği ile yapılan analiz sonuçlarına bakıldığında ise sosyalleşme alt boyutunda ($F=,330; p>05$) bir anlamlılık olmadığı diğer iki boyut olan duygu arama ($F=6,575; p<05$) ve bilgi arama ($F=4,071; p<05$) alt boyutlarında pozitif bir anlamlılık olduğu karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 9. Yaş değişkenine göre Anova Testi Sonuçları

Ölçek	Yaş	N	X	SS	Sd	f	p
Ekonomik Etki	18-22 Yaş	561	4,56	,483	1140	,689	0,559
	23-27 Yaş	458	4,53	,387			
	28-32 Yaş	76	4,52	,327			
	33 Yaş ve Üzeri	45	4,48	,525			
Kültürel Etki	18-22 Yaş	561	4,50	,492	1140	3,773	0,010
	23-27 Yaş	458	4,40	,477			
	28-32 Yaş	76	4,42	,420			
	33 Yaş ve Üzeri	45	4,43	,465			
Siyasi ve İdari Etki	18-22 Yaş	561	4,45	,536	1140	2,218	0,084
	23-27 Yaş	458	4,44	,450			
	28-32 Yaş	76	4,39	,405			
	33 Yaş ve Üzeri	45	4,51	,441			
			4,51				
Sosyal Etki	18-22 Yaş	561	2,27	,583	1140	22,401	0,000
	23-27 Yaş	458	2,43	,623			
	28-32 Yaş	76	2,67	,577			
	33 Yaş ve Üzeri	45	1,89	,496			
Çevresel Etki	18-22 Yaş	561	4,01	,894	1140	10,226	0,000
	23-27 Yaş	458	4,08	,876			
	28-32 Yaş	76	4,27	,759			
	33 Yaş ve Üzeri	45	3,39	1,18			
Toplumsal Destek	18-22 Yaş	561	4,53	,479	1140	,327	0,806
	23-27 Yaş	458	4,53	,387			
	28-32 Yaş	76	4,58	,238			
	33 Yaş ve Üzeri	45	4,54	,402			
Sosyalleşme	18-22 Yaş	561	,77	1,51	1140	,280	0,840
	23-27 Yaş	458	,72	1,46			
	28-32 Yaş	76	,64	1,35			
	33 Yaş ve Üzeri	45	,82	1,60			

Tablo 9. (Devamı) Yaş değişkenine göre Anova Testi Sonuçları

Duygu Arama	18-22 Yaş	561	3,79	,789	1140	1,052	0,369
	23-27 Yaş	458	3,84	,767			
	28-32 Yaş	76	3,70	,950			
	33 Yaş ve Üzeri	45	3,90	1,00			
Bilgi Arama	18-22 Yaş	561	3,75	,770	1140	1,603	0,187
	23-27 Yaş	458	3,66	,778			
	28-32 Yaş	76	3,67	,831			
	33 Yaş ve Üzeri	45	3,85	,970			

***p<0,05**

Tablo 9’de spor turizminin toplum üzerindeki etkisine ilişkin bölge sakinlerinin algısı ve destekleri ve spora yönelim ölçeği alt boyutlarının yaş değişkeni ile arasında farklılık gösterdiğini belirlemek amacıyla LSD testi yapılmıştır. Yapılan test sonucunda kullanılan ölçekler ile yaş değişkeni arasında anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir.

Bu anlamlı ve anlamsız farklılıklar spor turizminin toplum üzerindeki etkisine ilişkin bölge sakinlerinin algısı ve destekleri ölçeğinin kültürel etkiler alt boyutunda ($F=3,773$; $p<05$), sosyal etki alt boyutunda ($F=22,401$; $p<05$) ve çevresel etkiler alt boyutu ($F=10,226$; $p<05$) değerlerinin yaş değişkeni ile pozitif bir anlamlılık olduğu karşımıza çıkmaktadır. Ölçeğin diğer alt boyutlarından olan ekonomik etkiler alt boyutunda ($F=,689$; $p>05$), siyasi ve idari alt boyutunda ($F=2,218$; $p>05$) ve toplumsal destek alt boyutlarında ($F=,327$; $p>05$) anlamlı bir farklılık olmadığı karşımıza çıkmaktadır.

Spora yönelim ölçeği ile yapılan analiz sonuçlarına bakıldığında ise sosyalleşme alt boyutunda ($F=,280$; $p>05$) ve diğer iki boyut olan duygu arama ($F=1,052$; $p>05$) ve bilgi arama ($F=1,603$; $p>05$) alt boyutlarında pozitif bir anlamlılık olmadığı karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 10. *Eğitim Durumu değişkenine göre Anova Testi Sonuçları*

Ölçek	Eğitim Durumu	N	X	SS	Sd	f	p
Ekonomik Etki	Lisans üstü (Yüksek lisans/Doktora)	63	4,64	,318	1140	3,605	0,028
	Lise	107	4,62	,444			
	Ön lisans-Lisans	970	4,53	,441			
Kültürel Etki	Lisans üstü (Yüksek lisans/Doktora)	63	4,58	,391	1140	4,693	0,009
	Lise	107	4,44	,490			
	Ön lisans-Lisans	970	4,54	,442			
Siyasi ve İdari Etki	Lisans üstü (Yüksek lisans/Doktora)	63	4,61	,463	1140	7,619	0,001
	Lise	107	4,40	,479			
	Ön lisans-Lisans	970	4,52	,590			
Sosyal Etki	Lisans üstü (Yüksek lisans/Doktora)	63	2,18	,796	1140	7,574	0,001
	Lise	107	2,37	,596			
	Ön lisans-Lisans	970	2,17	,606			
Çevresel Etki	Lisans üstü (Yüksek lisans/Doktora)	63	3,51	1,07	1140	17,387	0,000
	Lise	107	4,09	,838			
	Ön lisans-Lisans	970	3,77	1,17			
Toplumsal Destek	Lisans üstü (Yüksek lisans/Doktora)	63	4,64	,305	1140	2,075	0,126
	Lise	107	4,53	,418			
	Ön lisans-Lisans	970	4,55	,551			

Tablo 10. (Devamı) *Eğitim Durumu değişkenine göre Anova Testi Sonuçları*

Sosyalleşme	Lisans üstü (Yüksek lisans/Doktora)	63	,75	1,51	1140	,012	0,989
	Lise	107	,74	1,48			
	Ön lisans- Lisans	970	,76	1,49			
Duygu Arama	Lisans üstü (Yüksek lisans/Doktora)	63	3,92	,831	1140	2,861	0,058
	Lise	107	3,82	,796			
	Ön lisans- Lisans	970	3,65	,822			
Bilgi Arama	Lisans üstü (Yüksek lisans/Doktora)	63	3,79	,724	1140	2,713	0,067
	Lise	107	3,73	,800			
	Ön lisans- Lisans	970	3,55	,680			
*p<0,05							

Tablo 10’da spor turizminin toplum üzerindeki etkisine ilişkin bölge sakinlerinin algısı ve destekleri ve spora yönelim ölçeği alt boyutlarının eğitim durumu değişkeni ile arasında farklılık gösterdiğini belirlemek amacıyla LSD testi yapılmıştır. Yapılan test sonucunda kullanılan ölçekler ile eğitim durumu değişkeni arasında neredeyse tüm alt boyutlarda anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir.

Bu anlamlı farklılıklar spor turizminin toplum üzerindeki etkisine ilişkin bölge sakinlerinin algısı ve destekleri ölçeğinin ekonomik etkiler alt boyutunda ($F=3,605; p<05$), kültürel etki alt boyutunda ($F=4,693; p<05$), siyasi ve idari alt boyutunda ($F=7,574; p<05$), sosyal etki alt boyutunda ($F=7,574; p<05$), çevresel etkiler alt boyutunda ($F=17,387; p<05$) değerleri ve tablo 10 incelendiğinde alt boyutların eğitim durumu değişkeni ile pozitif bir anlamlılık olduğu karşımıza çıkarken ölçeğin son boyutu olan toplumsal destek alt boyutunda ($F=2,075; p>05$) herhangi bir anlamlılık olmadığı karşımıza çıkmaktadır.

Spora yönelim ölçeği ile yapılan analiz sonuçlarına bakıldığında ise sosyalleşme alt boyutunda ($F=,012$; $p>05$) ve diğer iki boyut olan duygu arama ($F=2,861$; $p>05$) ve bilgi arama ($F=2,713$; $p>05$) alt boyutlarında pozitif bir anlamlılık olmadığı karşımıza çıkmaktadır.

Tablo 11. Gelir Durumu değişkenine göre Anova Testi Sonuçları

Ölçek	Gelir Durumu	N	X	SS	Sd	f	p
Ekonomik Etki	5000 TL'den Az	130	4,62	,412	1140	2,163	0,115
	5.001-10.000 TL	452	4,53	,463			
	10.00 TL'den Çok	558	4,54	,423			
Kültürel Etki	5000 TL'den Az	130	4,64	,457	1140	15,122	0,000
	5.001-10.000 TL	452	4,39	,490			
	10.00 TL'den Çok	558	4,46	,469			
Siyasi ve İdari Etki	5000 TL'den Az	130	4,40	,630	1140	10,276	0,000
	5.001-10.000 TL	452	4,35	,503			
	10.00 TL'den Çok	558	4,49	,436			
Sosyal Etki	5000 TL'den Az	130	1,83	,794	1140	62,947	0,000
	5.001-10.000 TL	452	2,47	,522			
	10.00 TL'den Çok	558	2,36	,570			
Çevresel Etki	5000 TL'den Az	130	2,77	,727	1140	203,814	0,000
	5.001-10.000 TL	452	4,31	,667			
	10.00 TL'den Çok	558	4,10	,861			
Toplumsal Destek	5000 TL'den Az	130	4,62	,481	1140	2,927	0,054
	5.001-10.000 TL	452	4,52	,444			
	10.00 TL'den Çok	558	4,52	,398			
Sosyalleşme	5000 TL'den Az	130	,81	1,55	1140	,167	0,846
	5.001-10.000 TL	452	,74	1,46			
	10.00 TL'den Çok	558	,73	1,49			
Duygu Arama	5000 TL'den Az	130	3,59	,881	1140	8,986	0,000
	5.001-10.000 TL	452	3,76	,760			
	10.00 TL'den Çok	558	3,89	,803			
Bilgi Arama	5000 TL'den Az	130	3,51	,800	1140	5,764	0,003
	5.001-10.000 TL	452	3,70	,757			
	10.00 TL'den Çok	558	3,77	,801			

***p<0,05**

Tablo 11’da spor turizminin toplum üzerindeki etkisine ilişkin bölge sakinlerinin algısı ve destekleri ve spora yönelim ölçeği alt boyutlarının gelir durumu değişkeni ile arasında farklılık gösterdiğini belirlemek amacıyla LSD testi yapılmıştır. Yapılan test sonucunda kullanılan ölçekler ile gelir durumu değişkeni arasında neredeyse tüm alt boyutlarda anlamlı farklılıklar olduğu görülmektedir.

Bu anlamlı farklılıklar spor turizminin toplum üzerindeki etkisine ilişkin bölge

sakinlerinin algısı ve destekleri ölçeğinin ekonomik etkiler alt boyutunda ($F=2,163; p>05$) ve ölçeğin son boyutu olan toplumsal destek alt boyutunda ($F=2,927; p>05$) herhangi bir anlamlılık olmadığı karşımıza çıkmaktadır. Ölçeğin diğer boyutlarından olan kültürel etki alt boyutunda ($F=15,122; p<05$), siyasi ve idari alt boyutunda ($F=10,276; p<05$), sosyal etki alt boyutunda ($F=62,947; p<05$) ve çevresel etkiler alt boyutunda ($F=203,814; p<05$) değerler ve tablo9 incelendiğinde alt boyutların gelir durumu değişkeni ile pozitif bir anlamlılık olduğu karşımıza çıkmaktadır.

Spora yönelim ölçeği ile yapılan analiz sonuçlarına bakıldığında ise sosyalleşme alt boyutunda ($F=,167; p>05$) bir anlamlılık görünmezken ölçeğin diğer iki boyut olan duygu arama ($F=8,986; p<05$) ve bilgi arama ($F=5,764; p<05$) alt boyutlarında pozitif bir anlamlılık olduğu karşımıza çıkmaktadır.

7.4. Kullanılan Ölçekler Arası Pearson Kolerasyon Analizi

Kullanılan ölçekler arasında yapılan kolerasyon analizi yordamasın sonuçları tablo12 de gösterilmiştir.

Tablo 12. Spor Turizminin Toplum Üzerindeki Etkisine İlişkin Bölge Sakinlerinin Algısı ve Desteği ölçeği ile Spor Etkinliklerine Yönelim Ölçeği Arasındaki İlişkiyi Açıklayan Pearson Kolerasyon Analizi.

	Spor Turizmi	Spora Yönelim
Spora Yönelim	r 1	320**
Spor Turizmi	r 320**	1

Tablo 12’ de verilen pearson korelasyon analizine göre spor etkinliklerine yönelim ölçeği ile spor turizminin toplum üzerindeki etkisine ilişkin bölge sakinlerinin algısı ve desteği ölçeği arasında zayıf düzeyde ve pozitif yönde ($r=320; r<05$); ilişki olduğu görülmektedir. Değişik istatistikçiler örneklem korelasyon katsayısının değerlerini daha ayrıntılı olarak açıklamaktadırlar. Burada Cohen (1988) tarafından, özellikle psikoloji ilim dalında uygulamalı olarak, verilen ayrıntılı açıklama tablosu tablo 13 de gösterilmektedir.

Tablo 13. *Ayrıntılı Korelasyon İlişki Düzeyi Tablosu (Cohen,1988)*

Korelasyon Aralığı	İlişki Düzeyi
(-0,25)-0,00 ve 0,00-0,25	Çok Zayıf
(-0,49)-(-0,26) ve 0,26-0,49	Zayıf
(-0,69)-(-0,50) ve 0,50-0,69	Orta
(-0,89)-(-0,70) ve 0,70-0,89	Yüksek
(-1,00)-(-0,90) ve 0,90-1,00	Çok Yüksek

Tablo 13’te verilen ilişki aralığına bakılırsa zayıf düzeyde bir ilişki olması ölçme araçlarının birbirleri ile anlam bakımından farklı sorulara hizmet ettiklerini gün yüzüne çıkarmaktadır. Kullanılan ölçme araçlarının aynı soruları içermesi bir çalışmanın homojenliği açısından sorun teşkil etmektedir (Chon,1988)

8. TARTIŞMA VE SONUÇ

Spor turizminin ülkemizin turizm sektörünü çeşitlendirmesi, sezonluk bağımlılığı azaltması ve turizm gelirlerini artırması açısından büyük bir potansiyele sahip olduğu bilinmektedir. Ülkemizin doğal ve kültürel zenginlikleriyle birlikte spor altyapısının kullanılması, alternatif turizm politikalarının başarılı bir şekilde hayata geçirilmesini destekleyebilir. Bu doğrultuda bu çalışma, spor turizminin yerel halk üzerindeki etkilerini anlamak ve bölge sakinlerinin spor turizmine olan tutumunu değerlendirmek için önemli bir rol oynamaktadır. Araştırmanın sonuçları, spor turizminin yerel topluluklarla iş birliği içinde geliştirilmesi ve yerel halkın destek ve katılımını artırması için rehberlik fırsatı tanıyabilir. Ayrıca, spor turizminin yerel ekonomik kalkınma ve sürdürülebilir turizm hedeflerine nasıl katkı sağlayabileceği konusunda da bilgi sağlaması amacıyla yazılmıştır.

Araştırmaya 412 erkek ve 728 kadın toplam 1140 gönüllü birey katılmıştır. Katılımcıların cinsiyetleri incelendiğinde, erkek bireylerin kadınlara göre daha az katılım gösterdiği görülmektedir. Bu sonuç, ülkemizde yapılan spor turizmiyle ilgili diğer araştırmalardan farklı olduğu bu farklılık ise (Akar, 2015; Şahin, 2018; Turan, 2021) yapmış oldukları çalışmalarda erkek katılımcıların daha fazla oranda yer aldığını göstermektedir.

Yapılan ANOVA testi sonuçlarına göre, spor turizminin toplum üzerindeki etkisine ilişkin bölge sakinlerinin algısı ve destekleri ölçeği alt boyutlarından olan kültürel etki alt boyutunda ($F=15,122$; $p<05$), siyasi ve idari alt boyutunda ($F=10,276$; $p<05$), sosyal etki alt boyutunda ($F=62,947$; $p<05$) ve çevresel etkiler alt boyutunda ($F=203,814$; $p<05$), gelir düzeyi 10.000 TL ve üzeri olan bireylerin diğer gelir aralığındaki bireylere göre daha yüksek tutumlara sahip olduğu belirlenmiştir.

Spora yönelim ölçeği ile yapılan analiz sonuçlarına bakıldığında duygu arama ($F=8,986$; $p<05$) ve bilgi arama ($F=5,764$; $p<05$) alt boyutlarında anlamlılık olduğu Turan (2021) tarafından yapılan çalışmada gelir düzeyi ile bir anlamlılık yok iken Yıldırım, v.d. (2022) tarafından yapılan çalışmada duygu arama ve bilgi arama konusunda anlamlılık olması açısından çalışmamıza paralellik göstermektedir.

Bu durum, ekonomik sıkıntıları olmayan bireylerin spor ve turizm faaliyetlerine daha fazla katılım sağlayabildikleri ve bu alana ilgi duydukları için spor turizmine yönelik tutumlarının olumlu olduğunu düşündürmektedir. Turgut (2019) tarafından yapılan bir çalışmada da öğrencilerin gelir düzeyleri ile spor turizmine yönelik tutumları arasında anlamlı farklar olduğu belirtilmiştir. Aynı şekilde, gelir düzeyi yükseldikçe ailelerin yaşam kalitesinin arttığı ve bu durumun aile fertlerinin düşünce ve davranışlarında olumlu değişikliklere yol açtığı da Şirin (2014) tarafından vurgulanmıştır.

Bu sonuçlar, araştırmamızın elde ettiği bulguları desteklemektedir ve bölge sakinlerinin spor turizmine olan algıları ve desteklerinin gelir düzeyi ile ilişkili olduğunu göstermektedir

Yapılan ANOVA testi sonuçlarına göre spor turizminin toplum üzerindeki etkisine ilişkin bölge sakinlerinin algısı ve destekleri ölçeğinin kültürel etkiler alt boyutunda ($F=3,773$; $p<05$), sosyal etki alt boyutunda ($F=22,401$; $p<05$) ve çevresel etkiler alt boyutu ($F=10,226$; $p<05$) "yaş" arasında anlamlı bir fark olduğu ortaya çıkmıştır. 18-27 yaş aralığındaki bireyler ve diğer yaş aralığındaki bireylere göre alt boyutlarda daha yüksek tutumlara sahip oldukları belirlenmiştir. Bu durumun, 18-27 yaş aralığındaki bireylerin spor turizmi alanında işe yönelik ilgilerinin daha fazla olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir.

Turgut (2019) tarafından yapılan bir çalışmada, "spor bilimleri öğrencileri" arasında "kişisel katkı" ve "iş olanağı" boyutları ile yaş arasında anlamlı fark olduğu belirtilmiştir. 18-20 yaş aralığındaki öğrencilerin diğer yaş aralığındaki öğrencilere göre alt boyutlarda daha yüksek tutumlara sahip oldukları ifade edilmiştir.

Spora yönelim ölçeği ile yapılan analiz sonuçlarına bakıldığında ise sosyalleşme alt boyutunda ($F=,280$; $p>05$) ve diğer iki boyut olan duygu arama ($F=1,052$; $p>05$) ve bilgi arama ($F=1,603$; $p>05$) alt boyutlarında pozitif bir anlamlılık olmadığı karşımıza çıkmaktadır.

Turan (2021) tarafında yapılan çalışmada ise kullanılan spora yönelim ölçeğinin boyutlarından hiçbirinin yaş ile anlamlı bir ilişkisinin olmaması çalışmamızı destekler niteliktedir.

Bu durumun, genç yaş grubundaki spor bilimleri öğrencilerinin kişisel katkı ve iş olanaklarına yönelik daha olumlu tutumlara sahip olduğu ve bu durumun erken yaşta başlayan ilgi ve gelişim süreçleriyle ilişkili olabileceği anlaşılmaktadır. Bu bulgular, spor bilimleri öğrencilerinin kendi potansiyellerini keşfetme, kişisel gelişimlerini artırma ve gelecekteki iş olanaklarına yönelik daha motive olma eğiliminde olduklarını göstermektedir.

Clark (2008) ise çalışmasında, bireylerin küçük yaşlardan itibaren düzenli olarak sportif rekreatif etkinliklere katılmanın sosyal, bedensel ve zihinsel gelişim başta olmak üzere tüm gelişimlere destek olduğunu belirtmektedir. Yapılan tanımda ise çıkan sonuçlar desteklenir niteliktedir.

Yapılan T-Testi sonucuna göre, spor turizminin toplum üzerindeki etkisine ilişkin bölge sakinlerinin algısı ve desteklerinin spora yönelimleri açısından cinsiyetlerine göre anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($t[1138]=-5,64; p<0,05$).

Bu analizde, kadın bireylerin spor turizminin toplum üzerindeki etkisine ilişkin bölge sakinlerinin algısı ve desteklerinin ($X=4,16$) erkek bireylerin spor turizminin toplum üzerindeki etkisine ilişkin bölge sakinlerinin algısı ve desteklerinden ($X=4,04$) daha olumlu olduğu, spora yönelim düzeylerinin ise erkek bireylerin ($X=3,11$) kadın bireylere ($X=2,66$) göre daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

Bu sonuçlar, Ekici ve Çizel (2014) tarafından yapılan çalışmada da desteklenmektedir. Çalışmada, kadın-erkek fark etmeksizin insanların turizmle ilgili gelişmelere kişisel katkı sağladığı ve memnuniyet düzeylerinin bölgelerin gelişim düzeylerine göre farklılık gösterebileceği belirtilmektedir.

Yapılan ANOVA testi sonuçlarına göre, spor turizminin toplum üzerindeki etkisine ilişkin bölge sakinlerinin algısı ve destekleri ölçeği alt boyutlarında ve eğitim düzeyi arasında anlamlı farklılıklar tespit edilmiştir. Ölçeğin alt boyutlarından olan ekonomik etkiler alt boyutunda ($F=3,605; p<05$), kültürel etki alt boyutunda ($F=4,693; p<05$), siyasi ve idari alt boyutunda ($F=7,574; p<05$), sosyal etki alt boyutunda ($F=7,574; p<05$), çevresel etkiler alt boyutunda ($F=17,387; p<05$), lisans ve yüksek lisans eğitim düzeyine sahip bireylerin diğer eğitim düzeyindeki bireylere göre daha yüksek anlamlılığa sahip oldukları belirlenmiştir. Bu durum, eğitim düzeyi yüksek olan bireylerin spor turizmi alanında daha fazla bilgiye ve meraklı olmalarından kaynaklanabileceğini düşündürmektedir.

Bu anlamlı farklılıklar, Küçüktopuzlu (1995) tarafından ifade edilen "turistik davranış ile gereksinim arasında önemli ilişkiler bulunduğu" ve Cohen (1972) tarafından yapılan turist tiplmesi araştırmasında turistlerin güdülerinin, seyahat düzenlemelerinin, zevklerinin, tercihlerinin ve beklentilerinin turist ve yerel halk üzerinde farklılık göstereceği şeklinde vurgulanmıştır. Bu sonuçlar, eğitim düzeyinin artmasıyla birlikte bireylerin gereksinimlerinin de artacağını göz önünde bulundurarak, çalışmamızla paralellik göstermektedir.

Elde edilen sonuçlara dayanarak, spor turizminin toplum üzerindeki etkisine ilişkin bölge sakinlerinin algısı ve destekleri arasında eğitim düzeyinin önemli bir rol oynadığı söylenebilir. Lisans ve yüksek lisans eğitime sahip bireylerin, diğer eğitim düzeyine sahip olanlara göre spor turizminin farklı alt boyutlarında daha olumlu ve destekleyici tutumlara sahip oldukları belirlenmiştir.

Bu durumun nedeni olarak, eğitim düzeyi yüksek olan bireylerin genellikle daha fazla bilgiye ve bilinç düzeyine sahip olmaları gösterilebilir. Spor turizmiyle ilgili kültürel, sosyal, siyasi ve çevresel etkileri daha iyi anlayabilen ve takdir eden bu bireyler, bu alanlara olan ilgileri ve meraklarıyla da destekleyici tutumlar sergileyebilirler.

Ayrıca, eğitim düzeyinin artmasıyla birlikte bireylerin gereksinimlerinin de değişebileceği ve daha üst düzeyde tatmin edici deneyimler arayabilecekleri düşünülebilir. Bu bağlamda, lisans ve yüksek lisans eğitime sahip olan bireylerin daha yüksek gelir düzeyine sahip olabileceği ve ekonomik sorunlardan daha uzak olabilecekleri göz önünde bulundurulmalıdır. Bu durum da spor turizmi gibi faaliyetlere katılım ve destek açısından olumlu bir etki yaratabilir.

Sonuç olarak, eğitim düzeyi arttıkça bireylerin spor turizminin toplum üzerindeki etkisine ilişkin algıları ve destekleri de artmaktadır. Bu bulgular, spor turizminin yaygınlaştırılması ve desteklenmesi amacıyla eğitim ve bilinçlendirme çalışmalarının önemini vurgulamaktadır. Aynı zamanda, spor turizminin yerel halkın katılımı ve desteklemesi açısından eğitim düzeyi ve gelir durumu gibi faktörlerin dikkate alınması gerektiğini göstermektedir.

Spor turizminin toplum üzerindeki etkisine ilişkin bölge sakinlerinin algısı ve destekleri üzerine yapılan çalışmanın Türkçeye yeni uyarlanmış olması ve spora yönelim ölçeğinin güncel bir ölçek olması, bu alanda henüz yapılmış bir çalışma

olmamasını göstermektedir. Bu çalışma, pilot bir çalışma niteliği taşımakta ve spora yönelik öncül bir çalışma olarak kabul edilebilir.

Bu çalışma, spora turizm açısından ilgi duyan bireylerin, özellikle bölge sakinlerinin, spor turizmi faaliyetlerine nasıl baktığını, algıladığını ve desteklediğini anlamayı amaçlamaktadır. Bölge sakinlerinin spor turizmine yönelik tutumlarını ve desteğini ölçmek, bu alanda yapılacak daha kapsamlı araştırmalar için bir temel oluşturabilir.

Bu çalışma aynı zamanda spora yönelim ölçeğini kullanarak, katılımcıların spora olan ilgisini ve bu ilginin spor turizmiyle nasıl ilişkilendirildiğini incelemektedir. Güncel bir ölçek kullanılması, elde edilecek verilerin daha güvenilir ve geçerli olmasını sağlayabilir.

Alanyazında benzer bir çalışma bulunmaması, bu araştırmanın değerini artırmaktadır. Bu çalışma, spora ve turizme ilgi duyan akademisyenler, turizm sektörü temsilcileri ve bölge planlamacıları için önemli bir referans kaynağı olabilir. Ayrıca, bu çalışma sonuçlarının spor turizmi politikalarının geliştirilmesine ve yerel halkın beklentilerine daha iyi yanıt verilmesine katkıda bulunması beklenmektedir.

Sonuç olarak, spora yönelim ölçeğinin güncel olması ve spordan turizme yönelik bölge sakinlerinin algısı ve desteklerini ölçmeyi hedefleyen bu pilot çalışmanın alanyazında öncül bir çalışma olduğunu söyleyebiliriz. Bu çalışma, spora turizm açısından ilgi duyan bireylerin görüşlerini ve tutumlarını daha iyi anlamamıza yardımcı olabilir ve gelecekteki araştırmalar için bir temel oluşturabilir.

Özetlenecek olursa spor turizmi için ülkemizi tercih eden turistler, geleneksel turizm amaçlı seyahat edenlerden daha düşük fiyatlar nedeniyle tercih etmektedir. Bu durum, Antalya gibi tatil bölgelerinin spor turizmi açısından pazarlanmasını etkilemektedir (Aktuna ve Ünlüöner, 2017). Spor turistleri, yüksek popüleriteye sahip olmalarına rağmen fiyatın yanı sıra kaliteye ve deneyim yaşamaya da önem vermektedir. Bu nedenle, spor turistlerinin şehirleri ziyaret etmeme eğilimi, şehrin marka değerinin artmasını zorlaştırmaktadır.

Türkiye'de yapılan çeşitli çalışmalar, spor turizminin değerli ve büyük bir gelişim potansiyeline sahip olduğunu ortaya koymaktadır (Aktuna ve Ünlüöner, 2017; Ergeç, 2013; Giorgio ve Spinelli, 2009; Katırcı, 2013; Kozak, 2012). Spor turizmi, ülkemizde geleneksel turizm anlayışının getirdiği düşük fiyat ve mevsimsellik gibi olumsuzlukları

ortadan kaldırmak için alternatif turizm politikalarının geliştirilmesinde önemli bir fırsat olarak görülmektedir. Bu konuda Kültür ve Turizm Bakanlığı, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları, kalkınma ajansları ve bireysel araştırmacılar tarafından çalışmalar yürütülmektedir.

Ancak spor turizminin dünya genelinde yıllık 180 milyar dolarlık bir hacme ulaşan bir endüstri olduğu göz önüne alındığında, ülkemizde bu alana yeterince önem verilmediği görülmektedir (Katırcı, 2013). Spor turizmi, sağlık turizmi ve kongre turizmi gibi ayrı bir şekilde ele alınarak özel planlamaların yapılması gereken bir alan olarak kabul edilmelidir.

Ülkemizde farklı bölgelerde çeşitli spor turizmi faaliyetleri yürütülmektedir. Birçok şehir, sahip oldukları avantajları ve fırsatları değerlendirerek spor turizmi altyapısını oluşturmuştur. İstanbul gibi bir şehir, spor turizmi için daha iyi tesis altyapısı, ulaşım imkanları ve marka değerine sahipken, Antalya'nın özellikle kış döneminde mükemmel iklim koşulları ve kaynak çeşitliliği sayesinde spor turizmi alanında öncü bir destinasyon haline gelmiştir.

Bu nedenle, gelecekte yapılacak çalışmaların, yerli halkın spor turizmi konusundaki düşünce ve davranışlarını, sorunları ve çözüm önerilerini belirleyerek spor turizmi, spor endüstrisi ve spor pazarlamasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Bu çalışmalar, spor turizmi sektörüne ve spor turizmi alanındaki literatüre önemli bir değer katacaktır.

KAYNAKÇA

- Akar, E. (2015). *Sporda imaj belirleyici faktörler ve branşlara ilişkin algılama düzeyleri: Eskişehir ili örneği*. (Yayınlanmamış doktora tezi, Anadolu Üniversitesi).
- Akdağ, G., Güler, O., Duran, A., & Dalgıç, A. (2015). Spor organizasyonlarında algılanan hizmet kalitesi ve memnuniyet: 17. Akdeniz oyunlarına katılan sporcular üzerine bir araştırma. *Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 12(1), 1-25.
- Akın, A. (2018). *Spor ve turizm*. Ekin Yayınevi, Bursa. 5-7,125-133.
- Aktuna, H. C., & Ünlüöner, K. (2017). Yeni bir turizm çeşidi olarak elektronik spor turizmi. *Gazi Üniversitesi Turizm Fakültesi Dergisi*, (2), 1-15.
- Albayrak, A. (2013). *Alternatif turizm*. Detay Yayıncılık.
- Aracı, H. (1999). *Okullarda beden eğitimi*. Bağırhan Yayınevi, Ankara, (s 13).
- Arslan, A. (2020). *Spor organizasyonlarında algılanan önem ve organizasyonlardaki tüketim nedenlerinin belirlenmesi*. (Yayınlanmamış doktora tezi, Ankara Yıldırım Beyazıt üniversitesi sağlık bilimleri enstitüsü).
- Ayaydın, H., Baltacı, N., Fahrettin, P., & Barut, A. (2019). Türkiye’de turizm, finansal gelişme ve ekonomik büyüme arasındaki ilişki. *Global Journal of Economics and Business Studies*, 8(15), 69-84.
- Bakır, Z. N., & Çelik, H. C. (2020). Kitle ve kültür turizmi bağlamında jolly tur ve ets tur seyahat acentelerine ait internet reklamlarının içerik analizi. *Akdeniz Üniversitesi İletişim Fakültesi Dergisi*, (33), 318-337.
- Pigeassou, C. (2004). Contribution to the definition of sport tourism. *Journal of Sport & Tourism*, 9(3), 287-289.
- Hazar, A. (2007). *Spor ve turizm*. Ankara: Detay Yayıncılık, 80-82.
- Hudson, S. (2003). *Sport and adventure tourism* (pp. 49-88). New York: Haworth Hospitality Press.
- Zhou, X., & Hao, X. (2018). Snowy scenery in the Forbidden City: communication and construction of a tourism attraction using Sina Weibo. *Tourism Tribune*, 33(10), 51-62.
- Bozkurt, İ., & Ünlüöner, K. (2019). Yerel halkın bakış açısıyla cılo dağı'nın kış turizm potansiyelinin incelenmesi. *Journal Of Recreation And Tourism Research*, 6(2), 161-175.
- Dickson, T. J., & Huyton, J. (2008). Customer service, employee welfare and snowsports tourism in Australia. *International Journal of Contemporary Hospitality Management*.
- Gibson, H. J. (1998). Sport tourism: a critical analysis of research. *Sport management review*, 1(1), 45-76.

- Can, Y., Soyer, F., & Güven, H. (2000). Spor hizmetlerinde verimliliği etkileyen faktörlerin değerlendirilmesi. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Kongresi*, 2, 182-200.
- Can, Z. G., & Değirmen, S. (2017). Spor organizasyonlarının ekonomik açıdan incelenmesi: Mersin ili örneği. *İşletme ve İktisat Çalışmaları Dergisi*, 5(4), 91-105.
- Clark, W. (2008). Kids' sports. *Canadian social trends*, 85, 54-61.
- Cohen, J. (1988). Statistical power analysis for the behavioral sciences, 2nd edn. 12 Lawrence Erlbaum Associates Inc. *Hillsdale, New Jersey*, 13.
- Deery, M., Jago, L., & Fredline, L. (2004). Sport tourism or event tourism: are they one and the same?. *Journal of Sport & Tourism*, 9(3), 235-245.
- Eğitim, T. M. (1986). *Millî Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı yayınları: Bilim ve kültür eserleri*. Millî Eğitim Basımevi.
- Ehigiamusoe, K. U. (2020). Tourism, growth and environment: analysis of non-linear and moderating effects. *Journal of Sustainable Tourism*, 28(8), 1174-1192.
- Ekici, R., & Çizel, B. (2014). Yerel halkın turizm gelişimi desteğine ilişkin tutumlarının destinasyonların gelişme düzeylerine göre farklılıkları. *Seyahat ve Otel İşletmeciliği Dergisi*, 11(3).
- Ergec, R. (2013). *The european court of human rights: Quo vadis?*. Available at SSRN 2254186. Erişim Tarihi: 20.02.2023.
- Erkan, M. (2017). *Türkiye'de spor endüstrisi ve spora katılım profiline belirlenmesi*. Anadolu University (Turkey).
- Erkan, M. (2021). *Türkiye'de Spor Endüstrisi ve Spora Katılım Profili*. Akademisyen yayınevi.
- Erkan, M., & Koçak, O. G. (2023). Turkish validity and reliability study of scale for residents' perception and support about the impact of sports tourism on the community. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 6(1), 289-305.
- Erkan, M., Gümüşdağ, H & Koçak, O. G. (2022). Türkiye'de sağlıklı yaşam için spor turizmi. *7. Uluslararası Sağlıklı Yaşam Kongresi*, 1, 18-26.
- Erkan, M., Munusturlar, S. & Koçak, O., G. (2022) Examining the motivation levels of university students to participate in touristic activities within the theory of planned behavior. *International Journal of Curriculum and Instruction* 15(1) (2022) 338–356
- Frey, J. H., & Eitzen, D. S. (1991). Sport and society. *Annual review of sociology*, 17(1), 503-522.
- Funk, D. C., Toohey, K., & Bruun, T. (2007). International sport event participation: Prior sport involvement; destination image; and travel motives. *European Sport Management Quarterly*, 7(3), 227-248.

- Funk, D. C., Toohey, K., & Bruun, T. (2007). International sport event participation: Prior sport involvement; destination image; and travel motives. *European Sport Management Quarterly*, 7(3), 227-248.
- Garipağaoğlu-Uğur, N. (2020). İçsel ve dışsal motivasyon araçlarının örgütsel bağlılığa etkisi: turizm sektöründe bir araştırma. *IBAD Sosyal Bilimler Dergisi*, 95-115.
- Gibson, H. J. (2003). Sport tourism: An introduction to the special issue. *Journal of sport management*, 17(3), 205-213.
- Giorgio, A., & Spinelli, G. (2009). Sports tourism role in IRT theory. A conceptual frame work. *In 3rd IRT International Scientific Conference* (Vol. 1).
- Gucciardi, D. F., & Gordon, S. (2011). Mental toughness in sport: Developments in research and theory.
- Gursoy, D., Yolal, M., Ribeiro, M. A., & Panosso Netto, A. (2017). Impact of trust on local residents' mega-event perceptions and their support. *Journal of travel research*, 56(3), 393-406.
- Güçük, T. (2019). *Mersin ilinin spor turizmi potansiyelinin SWOT analizi yöntemiyle incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Mersin Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Turizm İşletmeciliği Anabilim Dalı, Mersin.
- Gül, S. (2019). Uluslararası spor organizasyonlarının kültürel, sosyo-ekonomik ve mekânsal etkileri: Deaflympics Samsun 2017. *Karadeniz Uluslararası Bilimsel Dergi*, (41), 29-51.
- Higham, J., & Hinch, T. (2018). *Sport tourism development* (Vol. 84). Channel view publications.
- Hinch, T. (2004). "Higham J.", *Sport tourism development*.
- İncekara, A. (1996). *Sağlık turizminde jeo-termal kaynaklar*. İTO.
- Jeong, Y., Kim, S. K., & Yu, J. G. (2019). Determinants of behavioral intentions in the context of sport tourism with the aim of sustaining sporting destinations. *Sustainability*, 11(11), 3073.
- Kahraman A. (2016). *Otel İşletmeciliği* (1.Basım). Eğitim Yayınevi, Konya,176-177.
- Kara M. (2007). *Turizm Sektörü*. Kazancı Yayınevi: İstanbul,244.
- Karaca, S. (2012). *Türkiye'deki büyük ölçekli spor organizasyonlarının kentin kültürel gelişimine etkileri: Trabzon ve Erzurum örnekleri*. Oda Yayınevi, 4, 42-47.
- Karakoç, B. (2010). *Dünya basketbol şampiyonası'nın spor turizmi ve ekonomik etkileri açısından incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Muğla Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Muğla.
- Karaküçük, S. (1999). *Rekreasyon: Boş zamanları değerlendirme*. Bağırhan Yayınevi. 3. Baskı. Ankara.

- Karasu T. (1985). *Kongre turizmi ve Türkiye*. Yüksek Lisans Tezi, Kayseri Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Karataş, M., & Babür, S. (2013). Gelişen Dünya'da turizm sektörünün yeri. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 2013(2), 15-24.
- Katırcı, H. (2013). Spor endüstrisi ve ekonomisi. *Açıköğretim Fakültesi Yayınları*, 2-21.
- Kement, Ü. (2019). Foto safari etkinliğine katılan bireylerin turizm deneyimlerinin davranışsal niyete etkisi. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(3), 789-805.
- Kozak, M. A. (2012). *Genel turizm bilgisi*. Anadolu Üniversitesi Yayınları.
- Kozak, M. A., & Bahçe, A. S. (2012). *Özel ilgi turizmi*. Detay Yayıncılık.
- Kozak, N., Kozak, M. A., & Kozak, M. (2001). *Genel turizm ilkeler ve kavramlar*. (5.Baskı). Ankara: Detay Yayıncılık.
- Kulualp, H. G., & Sarı, Ö. (2019). Destekleme davranışı ve sosyal değişim teorisi kapsamında kırsal turizmin etkilerinin değerlendirilmesi. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 8(1), 643-666.
- Kurtzman, J. (2005). Economic impact: sport tourism and the city. *Journal of Sport Tourism*, 10(1), 47-71.
- Kurtzman, J., & Zauhar, J. (2003). A wave in time-The sports tourism phenomena. *Journal of Sport tourism*, 8(1), 35-47.
- Küçükaslan, N. (2007). *Özel ilgi turizmi*. Ekin Basım Yayın Dağıtım.
- Kültür Portalı. Balon Turizmi Nevşehir. <https://www.kulturportalı.gov.tr/> Erişim Tarihi:19.02.2022
- Lak, A., Gheitasi, M., & Timothy, D. J. (2020). Urban regeneration through heritage tourism: Cultural policies and strategic management. *Journal of Tourism and Cultural Change*, 18(4), 386-403.
- Lee, T. H. (2013). Influence analysis of community resident support for sustainable tourism development. *Tourism management*, 34, 37-46.
- Nogawa, H., Yamaguchi, Y., & Hagi, Y. (1996). An empirical research study on Japanese sport tourism in sport-for-all events: Case studies of a single-night event and a multiple-night event. *Journal of travel research*, 35(2), 46-54.
- Nunkoo, R., & Gursoy, D. (2016). Rethinking the role of power and trust in tourism planning. *Journal of Hospitality Marketing & Management*, 25(4), 512-522.
- Pavlovich, K. (2003). The evolution and transformation of a tourism destination network: the Waitomo Caves, New Zealand. *Tourism management*, 24(2), 203-216.
- Ridderstaat, J., Singh, D., & DeMicco, F. (2019). The impact of major tourist markets on health tourism spending in the United States. *Journal of destination*

marketing & management, 11, 270-280.

- Russo, E., & Figueira, A. R. (2022). Foreign direct investment and Olympic Games: A systematic literature review. In *Journal of Convention & Event Tourism* (Vol. 23, No. 2, pp. 95-128).
- Schulenkorf, N., & Siefken, K. (2019). Managing sport-for-development and healthy lifestyles: The sport-for-health model. *Sport Management Review*, 22(1), 96-107.
- Sezer, İ. (2012). Turistik fonksiyonları ve yat turizmine etkileri açısından Didim yat limanı (d-marina Didim). *Doğu Coğrafya Dergisi*, 17(28), 103-124.
- Su, L., Hsu, M. K., & Boostrom Jr, R. E. (2020). From recreation to responsibility: Increasing environmentally responsible behavior in tourism. *Journal of Business Research*, 109, 557-573.
- Şahin Ören, T. (2018). *Spor turizmi aracılığı ile sürdürülebilir destinasyon geliştirme: hava sporları açısından uşak ili potansiyeli*. (Basılmamış Doktora Tezi). Antalya: Akdeniz Üniversitesi, Turizm İşletmeciliği Ana Bilim Dalı.
- Şebin K. (2018). *Spor ve turizm ilişkisi*. Nobel Yayıncılık, Ankara.11-186.
- Şenel, E. (2021) Boş zaman, rekreasyon ve turizm. *INSAC Advances in Social and Education Sciences*, 91.
- Şengül, S., Genç, K., & Türkay, O. (2020). Her şeyin turizmi (mi?): Turizm çeşitlerini isimlendirme problemi. *Journal of New Tourism Trends*, 1(1), 14-21.
- T.C. Turizm Bakanlığı (1999). *Turizm işletmeleri sözlüğü*, Turizm Bakanlığı Yayınları, Ankara, 233. Erişim Tarihi:17.02.2023.
- Taşcıoğlu, R. (2000). *Türkiye'nin uluslararası tanıtımında spor organizasyonlarının yeri*. Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Tosun, N., Demir, Y., & Sağlık, E. (2020). Traditional and complementary medicine from health tourism perspective. *International Journal of Health Management and Tourism*, 5(1), 32-43.
- Tuncel, V. (2019). Kalkınma planlarının turizm politikaları perspektifinde değerlendirilmesi. *Tourism and Recreation*, 1(2), 58-66.
- Turizm amaçlı sportif faaliyetler yönetmeliği*, (2018). T.C. Resmi Gazete, 27855, 23 Şubat 2011.
- Turgut, F. (2019). *Turizm eğitimi ile spor bilimleri eğitimi lisans öğrencilerinin spor turizmine yönelik tutumlarının incelenmesi (Düzce Üniversitesi örneği)* (Master's thesis, Sosyal Bilimler Enstitüsü).
- Türk Dil Kurumu (TDK) <https://www.tdk.gov.tr/> Erişim Tarihi:11.02.2023.
- Usta, Ö. (2009). *Turizm: genel ve yapısal yaklaşım*. Detay yayıncılık.
- Yeşil M. (2015). Antalya'da spor turizmi: Mevcut durumun tespiti. Yüksek Lisans Tezi, Antalya Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, 17, 40,41,57

Yıldırım, A. F., Özer, Ş. C., & Demir, H. (2022). Sivil toplum kuruluşu yöneticilerinin spor etkinliklerine yönelimleri: Nicel bir araştırma.

Zengin B. (2006). *Turizm Coğrafyası*. Değişim Yayınları,319.

EKLER

Kesinlikle Katılıyorum = 5 Katılıyorum = 4 Biraz Katılıyorum = 3 Katılmıyorum = 2 Kesinlikle Katılmıyorum = 1	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Biraz Katılıyorum	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
Spor Turizminin Toplum Üzerindeki Etkisine İlişkin Bölge Sakinlerinin Algısı ve Desteği Ölçeği					
Ekonomik Etkiler					
1-Spor turizmi topluma daha fazla ekonomik yatırım gelmesini sağlar.	1	2	3	4	5
2-Spor turizmi, bu topluluktaki birçok sakinin ekonomik durumun iyileşmesine yardımcı olur.	1	2	3	4	5
3-Spor turizmi pazar fırsatları yaratır ve ülkeye/destinasyona yabancı yatırımı çeker.	1	2	3	4	5
Kültürel Etkiler					
4-Spor turizmi, yerel halk için çeşitli kültürel faaliyetleri ve etkinlikleri teşvik eder.	1	2	3	4	5
5-Spor turizmi, kültürü canlı tutmaya ve yerel sakinlerin etnik kimliğini korumaya yardımcı olur.	1	2	3	4	5
6-Spor turizmi, turistler ve bölge sakinleri arasında zenginleştirici bir kültürel alışverişe yol açar.	1	2	3	4	5
Siyasi-İdari Etkiler					
7-Spor turizmi sektörü, geleceğe yönelik planlar yapar.	1	2	3	4	5
8-Turizm-spor kalkınma planları sürekli iyileştirilir.	1	2	3	4	5
9-Ülkenin/Destinasyonun daha fazla spor turisti çekmek için çaba göstermesi gerekir.	1	2	3	4	5
Sosyal Etkiler					
10-Spor turizmi, suç ve uyuşturucu tüketimi gibi sosyal sorunlar yaratır.	1	2	3	4	5
11-Spor turizmi, bölge sakinleri ve ziyaretçiler arasında çatışmalara neden olur.	1	2	3	4	5
12-Turistik bir bölgede yaşadıkları için, spor turizminin negatif sonuçlarına bölge sakinleri katlanır.	1	2	3	4	5
Çevresel Etkiler					
13-Spor turizmi çevreyi kirlletmekte ve bozulmasını hızlandırır.	1	2	3	4	5
14-Spor turizmi gürültü, hava ve su kirliliği yaratır.	1	2	3	4	5
15-Spor turizminin gelişiminin olumsuz etkilerini azaltmak için düzenleyici çevre standartlarına ihtiyaç vardır.	1	2	3	4	5
16-Spor turizmi büyük miktarda doğal kaynak (su, enerji vb.) tüketimine neden olur.	1	2	3	4	5
Toplumsal Destek					
17-Ülkem/Destinasyonum da/de spor yapan daha fazla turist görmek ister.	1	2	3	4	5
18-Spor turizminin ülkeme/destinasyonuma önemli bir ekonomik rol oynamasını desteklerim.	1	2	3	4	5
19-Spor-turizm etkinliklerinin/programlarının/hizmetlerinin (ör. dinlence-eğlence tesisleri, sergiler, spor faaliyetleri, etkinlikler vb.) geliştirilmesini desteklerim.	1	2	3	4	5
20-Genel olarak, spor yoluyla turizmin gelişmesini desteklerim.	1	2	3	4	5
21-Genel olarak, ülkeme özgü geleneksel spor turizminin gelişmesini desteklerim.(güreş vb.)	1	2	3	4	5

22-Genel olarak, doğa turizminin gelişmesini destekliyorum (yürüyüş, bisiklet, vb.).	1	2	3	4	5
Spor Etkinliklerine Yönelim Ölçeği					
Sosyalleşme					
23-Genellikle etkinlikler ile ilgili sohbetlere katılırım.	1	2	3	4	5
24-rkadaşlarım ile etkinlikler hakkında konuşmaktan hoşlanırım.	1	2	3	4	5
25-Etkinlikler ile ilgili duygu ve düşüncelerimi genellikle başkaları ile paylaşıyorum.	1	2	3	4	5
Duygu Arama					
26-Benim için spor etkinliğine katılmak gerçekten büyük bir zevktir.	1	2	3	4	5
27-Spor etkinliklerine katılmak beni heyecanlandır.	1	2	3	4	5
28-Spor etkinliğine katılmayı düşündüğümde heveslenirim.	1	2	3	4	5
29-Spor etkinliğine katıldığımda kendimi onun bir parçası olarak görürüm.	1	2	3	4	5
30-Spor etkinliğine katıldığımda mutlu olurum.	1	2	3	4	5
Bilgi Arama					
31-Spor etkinliğini izlemek yıldız sporcularla yakınlaşma fırsatı sağlar.	1	2	3	4	5
32-Kendimi spor uzmanı olarak düşünürüm.	1	2	3	4	5
33-Profesyonel spor yorumcuları kadar spor taktik ve stratejileri ile ilgili konuşabilirim.	1	2	3	4	5
34-Spor konusunda herhangi bir bilgi (rekor, sonuç, sözleşme vb.) ile ilgilenirim	1	2	3	4	5

Kişisel Bilgi Formu

Cinsiyetiniz?

- a) Erkek b) Kadın

Medeni Durumunuz?

- a)Evli b)Bekar

Yaşınız?

- a)18-22 b) 23-27 c) 28-32 d) 33 ve Üstü

Eğitim durumunuz?

- A) Lise ve altı B) Önlisans / Lisans (Mes. yüksekokulu veya fakülte mezunu)
C) Lisans üstü (Yüksek lisans / Doktora)

Aylık ortalama hane (ev) gelir durumunuz?

- a) 5.000TL ve Altı b) 5.001 - 10.000 TL c) 10.00 TL Üstü

ÖZGEÇMİŞ

ORCID ID : 0000-0001-5755-9444
Adı Soyadı : Osman Göktuğ Koçak
Yabancı Dil : İngilizce

Eğitim ve Mesleki Geçmişi:

- Eskişehir Teknik Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Spor Yönetimi Ve Rekreasyon Tezli Yüksek Lisans (2/2)
- Bursa Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Pedagojik Formasyon Programı (Beden Eğitimi)
- Eskişehir Teknik Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Rekreasyon Bölümü (4/4) (MEZUN)
- Kocaeli Yahya Kaptan Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi Ulaştırma Hizmetleri (MEZUN)
- Kocaeli Yahya Kaptan İlköğretim Okulu(MEZUN)

Yayınları ve/veya Bilimsel/Sanatsal Faaliyetleri:

1. Erkan, M., Gümüşdağ, H & Koçak, O. G. (2022). Türkiye’de Sağlıklı Yaşam İçin Spor Turizmi. 7. *Uluslararası Sağlıklı Yaşam Kongresi. 1*, 18-26.
2. Erkan, M., Gümüşdağ, H & Koçak, O. G. (2022). Sporda Retro Pazarlamanın Kavramsal Çerçevesinin İncelenmesine Yönelik Bir Derleme Çalışması. 13. *Uluslararası Sosyal Beşerî ve Eğitim Bilimleri Kongresi. 1*, 491-503.
3. Erkan, M., Koçak, O. G., İlkcan, A.B. & Karanfil, T. (2022). Özel Gereksinimli Bireye Sahip Ailelerinin Yaşadıkları Sorunların Boş Zaman Tutumlarına ve Rekreatif Aktivitelere Olan Katılımlarına Etkisi. *Future Trends in Leisure & Recreation Congress. 1*, 44-45.
4. Erkan, M., Munusturlar, S. & Koçak, O. G. (2022). Planlı Davranış Teorimi Kapsamında Üniversite Öğrencilerinin Turistik Aktivitelere Katılım Motivasyon Düzeylerinin Ölçülmesi. *Future Trends in Leisure & Recreation Congress. 1*, 96.
5. Erkan, M., Koçak, O. G., Zincir, C. & Korkmaz, G. (2022). Rekreasyonel Aktivite Olarak Sanal Müzeye Katılan Bireylerin Sanal Müze Turu Memnuniyet Düzeylerinin Ölçülmesi. 2. *Uluslararası Lisansüstü Çalışmalar Kongresi. 1*, 763-764.

6. Erkan, M., Koçak, O. G., Kaş, İ. G. & Mutlu, F. (2022). Sosyal Medya Kullanımının Tatil Satın Alma ve Tatil Motivasyonun Tekrar Ziyarete Etkisinin Ölçülmesi. 2. *Uluslararası Lisansüstü Çalışmalar Kongresi*. 1, 761-762.
7. Erkan, M., Gümüşdağ, H & Koçak, O. G. (2022). Türkiye ve OECD Ülkelerinin Sağlık Harcamaları Açısından İncelenmesi. 7. *Uluslararası Sağlıklı Yaşam Kongresi*. 1, 6-17.
8. Erkan, M. & Koçak, O. G. (2023). Fiziksel Aktivite Uyarıcıları Ölçeğinin Türkçe Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. 4. *Uluslararası Rekreasyon ve Spor Yönetimi Kongresi*. Antalya.
9. Sabırlı, N.T., Koçak, O. G., Sert, M., Köse, D., Karakoç, U. & Gürova, C. (2023). Park Kullanıcılarının Çevre Bilinci ve Yaşam Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. 4. *Uluslararası Rekreasyon ve Spor Yönetimi Kongresi*. Antalya.
10. Erkan, M., Koçak, O. G., Bağ, K., Çaprazlı, M. & Taşdemir, M. (2022). Boş Zaman Aktivitelerine Katılım Gösteren Bireylerin Sosyo-Ekonomik ve turistlik Tutumu Üzerine Bir İnceleme. 3. *Uluslararası Rekreasyon ve Spor Yönetimi Kongresi*. 1, 244-245.
11. Erkan, M., Şimşek, K.Y. & Koçak, O. G. (2022). Bireylerin Gösterici Tüketim ve Boş Zaman Aktivitelerine Katılımlarındaki FOMO Düzeylerinin Belirlenmesi. 3. *Uluslararası Rekreasyon ve Spor Yönetimi Kongresi*. 1, 324-235.
12. Erkan, M., Gümüşdağ, H & Koçak, O. G. (2022). Beslenme Alışkanlıklarının Tarihsel Süreçte İncelenmesi ve Sağlıklı Beslenme Üzerine Bir Çalışma. 8. *Uluslararası Beslenme Obezite ve Toplum Sağlığı Kongresi*. 1, 52-59.
13. Erkan, M., Gümüşdağ, H & Koçak, O. G. (2022). Spor Ve Kültür Faaliyetlerinde Medya Desteğinin Tüketici Davranışlarına Etkisi. 8. *Uluslararası Beslenme Obezite ve Toplum Sağlığı Kongresi*. 1, 60-71.
14. Erkan, M., Kocak, O. G., Nar, O. A., & Turan, E. (2023). Turkish validity and reliability study of the flow experience scale in video games. *Journal of ROL Sport Sciences*, 4(1), 303-320.
15. Erkan, M., & Koçak, O. G. (2023). Turkish Validity And Reliability Study Of Scale For Residents' Perception And Support About The Impact Of Sports Tourism On The Community. *Akdeniz Spor Bilimleri Dergisi*, 6(1), 289-305.
16. Erkan, M., & Koçak, O. G. (2023). Çok Kanallı Alışveriş Bağlamında Sorunsuz Deneyim Ölçeğinin Türkçe Geçerlik Ve Güvenirlik Çalışması. *Fenerbahçe Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 3(1), 3-21.
17. Erkan, M., Munusturlar, S., & Koçak, O. G. (2022). Examining the motivation levels of university students to participate in touristic activities within the theory of planned behavior. *International Journal*, 338, 356.
18. Erkan, M., & Koçak, O. G. (2023). İş Yerlerinde Algılanan Örgütsel Boş Zaman Desteği Ölçeğinin Türkçe Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması. *Uluslararası Hakemli Beşeri Ve Akademik Bilimler Dergisi*. 29(1), 1-18.
19. Erkan, M., & Koçak, O. G. & Yolcu, E. (2023). Dijital Pazarlamanın Spor Ürünlerini Satın Alma Niyeti Üzerindeki Etkisi Ölçeğinin Türkçe Geçerlik ve

- Güvenirlık Çalışması. *Uluslararası Hakemli Beşerî ve Akademik Bilimler Dergisi*. 29(1), 19-39.
20. Erkan, M., & Koçak, O. G., Pazı, F. & Akman. İ. (2023). Turistlerin Aktif Katılımı Ve Unutulmaz Kültürel Deneyimleri Ölçeğinin Geçerlilik Güvenirlık Çalışması. *Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi*. 47(1), 1-17.

Ödüller

- 2019, Karcan Cutting Tools Rekreasyon Destek Ödülü, Eskişehir.

Mesleki Birlik/Dernek/Kuruluş **Üyelikleri:**

- 2023, Rekreasyon Çalışmaları ve Araştırmaları Derneği, Ankara

